

АВАНГАРД

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ

А В А Н Г А Р Д V A N G U A R D

журнал для молоді.
Офіційний пресовий орган
Центральної Управи
Спілки Української Молоді.
Виходить щоквартально.

quarterly
Official Press Organ of
The Central Committee,
The Ukrainian Youth Association
(in exile).

Редакційна Колегія: мгр. ГАНОВСЬКИЙ Є., ДЕРЕМЕНДА Я.,
мгр. КОВАЛЬ О., КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ І. (головний редактор),
мгр. МИКУЛА В., інж. ОЛЕСЬКІВ В., проф. САГАН З., д-р Б.
СТЕВЕЛЬСЬКИЙ.

Редакційне листування і матеріяли надсилати на адресу:

»Авангард«, 49, Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W.2.,
England

Адреса Адміністрації: "Avantgard," 72 Bld Charlemagne,
Bruxelles IV., Belgique

АДРЕСИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ І КРАЄВИХ УПРАВ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

та представників »Авангарду«:

Union de la Jeunesse Ukrainienne
(Центр. і Краєва Управи)
72, Bld. Charlemagne,
Bruxelles IV., Belgique.

Ukrainian American Youth
Association, Inc.,
P.O. Box 211, Cooper Station,
New York 3, N.Y.
U.S.A.

Ukrainian Youth Association,
140 Bathurst Street,
Toronto, Ont.,
Canada.

Ukrainian Youth Association,
49 Linden Gardens,
Notting Hill Gate,
London, W.2., Gr. Britain.

Ukrainian Youth Ass'n in Australia
c/o Mr. S. Misko
86 Plumptre Ave.,
Glenroy, Vic., Australia.

"Prosvita" (SUM)
c. Soler 5039
Buenos Aires, Argentina

Ukrainischer Jugendverein,
Zeppelin Str. 67,
München 8,
Germany

Union des Ukrainiens
(Section de la Jeunesse),
26 rue de Montholon,
Paris 9e, France.

Sr. Jose Pawlyschyn (SUM)
Catia Alta Vista
Calle la Colina N-42
Caracas, Venezuela.

Sr. Bohdan Bilynskyj (SUM)
Rua Piaui, 205 — Ap. 3,
Sao Paulo, Brazil

Sr. Iv. Lytvynovycz
Casilla de Correo 70
Encarnacion, Paraguay.

**В цьому числі друкується спеціальний відділ з матеріалів, при-
сланих Управою Осередку СУМА »Київ« у Дітроїті-захід, ЗДА.**

АВАНґАРД

ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ

(Наука, знання, література,
суспільно-політична думка)

ІЗ ЗМІСТУ

	Стор.
Я. Стецько: Герої, борці за волю України...	3
В. Буженко: За особистий авторитет . . .	13
М. Плішка: Як прикрашувати домівки СУМ-у?	17
В. Дерев'янка: Незабутні хвилини . . .	19
Р. Завадович: Салют героям	20
Віра Вовк: Старий Сальвадор. Принадії	22
Ольга Мак: На місячному промені . . .	23
Ю. Богацький: Українська людина світового масштабу . . .	30
Спортовець: На спортові теми	32
З життя і праці СУМ-у (репортажі і знімки)	36-48
У 10-річчя Осередку СУМА «Київ» у Дітроїті (спеціальний додаток)	49
Комунікат і інше	62

**Палкий дружній привіт
керівникам і членам
Осередку СУМА «Київ»
у Дітройті-Захід, ЗДА
в 10-річчя існування,
Осередку
і творчої праці.**

**ЦУ СУМ-у
та Редакція «Авангарду»**

»Герої, борці за волю України — наш ідеал і дороговказ«

Слово голови ЦК АБН на XI Здвизі СУМ-у в Торонті
28 серпня ц. р.

Ярослав СТЕЦЬКО

У переломових епохах духового упадку, зневіри та морального розкладу, коли навколо нас — гін і змаг передусім за матеріяльне, за дочасне, за вигоди, приємності і розкоші особистого життя, коли призабуто вічне, невміруще, ідеальне, суворі обичаї життя, — більше ніж колинебудь стоїть перед молодим поколінням обов'язок дивинути і наголосити інші вартості, вартості вічні, які творять суть людини, частинки великої спільноти — НАЦІЇ, синтезу живих, мертвих і ненароджених.

Нації не є творами людського духа, але вони створені з волі Божої у великому порядку світу, вони — думки Бога, як це висловив відомий мудрець Заходу.

Служба нації є службою вищій силі Божій.

»Батьківщина є там, де є могили«. Це означає, що батьківщина є там, де за неї впродовж століть клали свої голови її найкращі сини і доньки. Могили і кургани висипали по всій Україні для вшанування пам'яті тих, хто своєю саможертвою співтворив майбутнє нації, залишаючи ось так приклад гідний для наслідування тим, хто стає на зміну у лави борців за самоутвердження нації. Не від сьогодні окупанти України — зокрема москалі — риють могили по Україні, бо в них зложена воля України, за яку віддали своє життя ті, яким на славу вся Україна кладе могили, хоча все наново їх москаль зрівнює з землею. Цей глибокий своєю символікою змаг вказує на те, що москалі прагнуть викоринити з пам'яті українського народу імена й культ тих, хто — хоча фізично мертві, — живе в народі своїми чинами і жертвою життя за ідею незалежності нації, живуть як великі легенди.

Друзі Сумівці!

Це правильно, що Спілка Української Молоді у 30-річчя процесу СВУ-СУМ організує Здвиги під гаслом: **»Герої, борці за волю України — наш ідеал і дороговказ«**.

Серед них своє почесне місце знаходять Єфремов і Павлушков, Черняхівська і Гермайзе й усі ті члени СВУ-СУМ в Україні, які вірні ідеї незалежності-суверенності України й відділення її від Росії, страждали й наклали головами за неї.

»МИ ХОЧЕМО НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ« — кинув сміливий визов російському окупантові на судовому процесі Сергій Єфремов. Не схилив свого гордого чола і відповідальний за СУМ в Україні Микола Павлушков.

Ця сама ідея одушевляла й мученика за державну незалежність України — Міхновського і Повстанський Центр Грицька Чупринки, розстріляного московськими посіпаками, і холодноярських повстанців, і героїв Базару, і бійців Української Військової Організації (УВО) і Організації Українських Націоналістів (ОУН) і героїв Української Повстанської Армії (УПА) — армії Української Національно-Визвольної Революції всієї соборної України, за яку покляли свої голови і ті з-над Дніпра і з-над Дністра, з Криму і з Карпатської України та зеленої Буковини.

Друзі Пластуни, що разом з членами СУМ на сьогоднішньому Здвизі поклоняєтеся героям України, наслідуйте великі традиції »Пласту« на рідних землях, який був завжди вірний ідеалам революційно-визвольної боротьби України і учасниками якого були теж такі світлі постаті нашої історії як генерал Роман Шухевич, Степан Бандера, генерал Дмитро Грицай, шеф штабу УПА, такі бойовики УВО-ОУН, як Гриць Пісецький і йому подібні. Їх життя і смерть за визволення України зобов'язують вас до відповідної дії теж у рамках »Пласту« в душі їх ідеалів.

Я бажаю вам успіху в тому ділі й сподіваюся, що будете гідними переємниками не лише їх ідей, але й діл.

Великі рішення молодого покоління

Шановні зібрані!

Мужні чини наших воїнів-героїв зумовляли горіння великою ідеєю, стиль суворого життя, повного ризику і небезпеки. Не гедоністичний егоїзм, тобто не розкоші і вигоди, не себелюбство були суттю їхнього життя, а націо-

нально-суспільний глум існування й ідеалізм, основа героїзму («за друзі своя»)!

Герої рідко мають сучасне, вони мають майбутнє, але мають його завжди. Щоб їхні чини і вся їхня життєва постава могли бути зокрема вами, молоді друзі, наслідувані тепер і — коли прийде велика пора, — гребя для цього означених духово-моральних передумов: ви мусите зайняти іншу поставу до оточуючого вас світу, ніж її має пересічний громадянин, ви мусите інші цінності у своєму житті наголошувати і за них змагатися, ніж загально це прийнялося. Основна переоцінка життєвих вартостей і упорядкування по їх важливості, — ось що є на потребу у сучасному змагові світів волі й тиранії, символізованих з одного боку Києвом, а з другого — Москвою. Свідомість молодого покоління мусить бути пройнята, а його моральні пережиття опановані першістю ідеального над матеріальним, тугою і змагом за велике і величне, благородне й альтруїстичне («за друзі своя»), за героїчне, за ідеали, що видаються недосяжними, але тим більше захоплюючими молоде покоління. Шукання правди, туга за нею, свобода шукань, готовість саможертви за її перемогу — це притаманні риси молоді. Невже хтонебудь є всилі цю істотну прикмету її духовости знищити?! Молодь завжди була проти казньовщини. Московська тиранська система, коли облудна комуністична віра провалилася остаточно за залізною заслоною, не скує душі живої, ні вічної туги, зокрема молоді, до правди і волі, свободної творчости духа і волевиявлення в чині, типічного для молоді, що ніколи не була пасивною. У молоді зроджувався постійно бунт проти пересічності, проти культу «малої людини», але вона завжди захоплювалася героями і мучениками, геніями і пророками. Для неї не було ніколи ніщо недосяжне, вона поривалася завжди на найважче і найвище, на «безумні» — як статечні це називали — чини, — вона не міряє реальними можливостями шляхів досягнення свого ідеалу. Не добре є з молоддю тієї нації, коли вона — розрита сумнівами і зневірою, зглядністю вартостей, — скептично дивиться на свої сили, реальну, сіру буденщину бере за вихідну своїх прагнень і змагань, а не свою мрію. Оточуючу її дійсність з реакцією слимака вона мусить заперечити, коли ця суперечить її ідеалам і мрії.

Недосяжне, здавалося б, майбутнє молодь мусить, за-

лізним зусиллям волі досягнувши, вважати минулим, пройденим, досягненим і йти далі вперед. За нові цілі змагатися, за нові ідеали, з незламною вірою в те, що «між ідеєю і її здійсненням є тільки трохи... часу». Змагаючись за велике, слід поставити все на терези ризику і боротьби, своє особисте, всі вигоди життя, а коли треба, то і себе самого. Бо не життя є найвищою цінністю людини, але сповнення обов'язку супроти Батьківщини, супроти України.

»Не посоромимо землі руської, — казав Святослав Хоробрий, — а ляжемо головами тут, бо мертві сорому не знають... Честь і слава нації, національна гордість і достоїнство людини... Не тільки на економічний чи культурний гніт реагував Міхновський у своїй «Самостійній Україні», але передусім на ЗНЕВАГУ окупантами української нації.

Розчлентована українська нація лежала уярмлена, але неупокорена. Прийшли великі рішення. На чотири фронти, проти чотирьох окупантів вона підняла боротьбу в післяверсальському світі, в епосі радянофільства і повної, здавалося б, стабілізації відносин в Європі. Її караюче рам'я — УВО-ОУН — окупантських державних найвищих достойників за зневагу української нації, за знущання над нею, ліквідувало... Чергове велике рішення від імені нації прийняла ОУН 30 червня 1941; двофронтову війну проти двох наймогутніших воєнних потуг світу Україна підняла, творячи найбільшу національно-повстанську армію тих часів — УПА. Коли при помочі альянтів Росія вийшла переможно з останньої війни — Україна не склала зброї. Вона продовжувала боротьбу навіть по концтаборах в роках 1953-1956, і знову в жовтні 1959 в Темір-Тау в Казахстані, а в цьому році на українській землі страйками робітників — своє «НІ» Москві незмінно **чином** виявляє.

Скільки тих великих рішень проти холодного розсудку воююча Україна приймала — не місце тут обраховувати, але необхідно відповісти саме з приводу сьогоденної маніфестації молоді під сильно зобов'язуючим гаслом на запитання: **хто** ці великі рішення, рішення історичні приймав від імені України? Хто їх частинно здійснював? Рішення приймали і їх реалізували безстрашно, і далі це роблять, «безумні діти», як їх звали «реальні політики»

усіх часів, — українська героїчна молодь через свої революційно-визвольні організації — ОУН-УПА.

Наша молодь тут, поза межами України, висувачи велику девізу: «Герої — наш дороговказ й ідеал» як лямбда-мотив своїх маніфестацій в 30-річчя процесу СБУ-СУМ — мусить зробити обрахунок сумління: Чи вона дійсно йде слідами тих, кого вшановує?! Відповідь на це запитання мусить кожен з вас дати сам собі найперше! Чи дійсно ваше сумління спокійне, мовляв, ви виконуєте без решти свій обов'язок супроти тих з Кінгрі чи Темір-Тау?!

«Ті, що вмирають для ідеї, житимуть вічно», — казав Ляо-тсе.

Скільки серед нас готових жити вічно в душі цієї девізи китайського мудреця? Перед нами мусить стояти образ людини героїчної духовости, якій належатиме майбутнє у цьому нелюдському думанні з силами російського антихриста. Її пекучий брак відчуваемо на Заході, але вона зродилася і зформувалася в підпіллі України.

При своєму християнському ідеалізмові у лише теоретичному, декларативному його віровиявленні — велика частина західного суспільства плекає культ життєвого матеріалізму, особистих вигод, матеріального зиску понад усе, гроша понад усе, а не вищої ідеї, без ніякого героїчного напруження і ніяких ідеалістичних поривів і горизонтів. Капітан Паверс з молодого покоління США — його гнітуча поведінка перед судом, злощасні 2.500 дол. як атракція ризику — пресумна ілюстрація оцих моїх міркувань.

Героїчна доба проти варварської деспотії

Невже нам доводиться тут на Заході жити в добі гедонічній, тобто в добі першости себелюбства, особистих розкошів і приємностей, коли в підпіллі України зформувалися підвалини героїчної доби, доби «за друзі своя»?

Коли 500 українських жінок у Кінгрі з піснями української революції на устах в обороні своїх друзів і на захист своїх ідеалів йшли на смерть під російські танки, чи це не дорівнює героїчній боротьбі спартанської історії, чи античного Риму Муція Сцеволи, якщо не перевищує їх?

А тимчасом в обличчі страшного брутального наступу у кожному відношенні з царства московського сатани якийсь параліч волі до чину, ідейний і моральний маразм, застрашуюче вдовільля самозакоханого в свій «вей оф

лайф» матеріяльного добробуту, всезростаюча погоня за щораз більше і більше нагромадження матеріяльних цінностей, як мірила оцінки людини, знецінення вартостей духа, ідеї, героїчної моралі, — згубна духова плебеїзація, егоїзм і гедонізм (себе- і вигодолюбство), а при цьому якась дивна втома і отупіння огорнули значну частину західних суспільств. Замість культу жертви і героїзму за свою націю і благородних прагнень — в пресі, радіо, телевізії пропагується сибаратизм, сексуалізм, гангстерство, культ матеріяльного успіху як самоцілі, але не культ героїських чинів, хоча б з останньої війни, вояків нації на захист волі своєї батьківщини. Невже ж і тут темні сили хочуть інфільтрувати, просувати жахливу максиму: ліпше бути червоними, ніж мертвими?!

І на цьому має виростати молоде покоління? І з цим ідейно-моральним багажем іти на бій проти брутальних деспотів Росії?! Чому не розкривається правдивої дійсності за залізною заслоною, в Україні, Угорщині, концтаборах Сибіру і Казахстану?!

Чому немає в телевізії, для прикладу, фільмів про неповторну в історії людства українську героїку в Кінгірі, про бої хороброї УПА на два фронти проти обох тираній — російської і німецької, про чини незрівняного командира повстанців генерала Шухевича, чи про життєвий шлях Степана Бандери, або про масовий, пляново організований Москвою, голод в Україні, або про злочини масового вбивці народів — найбільшого гангстера наших днів — Нікіти Хрущова?

Зате мається фільми про шлях зради і вияв співчуття большевицьким шпіонам Розенбергам, «подвиги» Аль-Капонів, про червоні еспанські бригади і про подібне аж роїться, куди не глянути, в кінотеатрах і телевізії!..

Більше того, обороняється у фільмах навіть большевицького вбивника Шварбарта, оплюгавлюючи пам'ять одного з найбільших героїв антибольшевицької боротьби світового значення, що наложив головою у змагу теж за волю того ж Заходу — Головного Отамана Симона Петлюри.

Комуністичні гангстери, їхні коляборанти і всякі русофіли, себто приятелі тієї нації, яка грозить знищенням всієї культури волелюбного людства, мають прихильніше прийняття серед вирішних кіл на Заході, ніж безкомпромісові борці проти російської тиранії, що ніколи з нею

не колябировували, але завжди, і в час найбільшої де-кон'юнктури антибольшевицької світової боротьби, стояли на фронті — самі, залишені всіми. . . Вони є — мовляв — »зарадикальні«, »заправі« »фашисти-нацисти«, хоча як люди принципу, характеру та ідеї каралися і по нацистських і по російських тюрмах і концлагерях. . .

Над ними, правда, не витали тіні марксів ні лєнінів, тому вони не були »прогресивні«, але, як у випадку українців, українських націоналістів-революціонерів зокрема, тіні Хмельницького, Мазепи, Петлюри і Коновальця, що їх так ненавидять »прогресисти« всього світу.

Ах, щоб бути »прогресивним«, треба було бодай якийсь коротенький час у своєму житті посидіти за одним столом з кремлівськими гангстерами або їх квіслінгами. . .

Цитаделя старого матеріалістичного диявольського світу — МОСКВА, хоча приречена на смерть під тиском визріваючих сил нового світу з підпілля України й інших уярмлених націй, розпускає як пістряк свої рамена по організмі невідпорного, бо духово зматеріалізованого в своїй значній частині, Заходу, просуваючи свою брехливу, обманливу, облудну ідею, збанкрутовану за залізного заслоною серед уярмлених націй, і серед морального маразму знаходить собі прихильників, що допомагають серед власних націй промощувати шлях російській заразі. . . Сила Росії в моральній слабості західних суспільств.

Тимчасом у підпіллі України народжується НОВИЙ СВІТ, але, як погани не бачили Вифлеємської зорі, бо не вірили в можливість НОВОГО, так сьогоднішні »лицарі« Заходу без духової й ідейної зброї і дороговказу, не бачать українського вулканічного острова, що розсаджує зсередини Бастілію дряхлого російського матеріалістичного тиранського світу. З глибини героїчної напруженої воюючої України виростають нові історичні культурно-творчі перспективи людини героїчної епохи, що протистоїть гедонічній добі, примату себелюбства, особистих вигод, приємностей і розкошів, яка приречена до упадку. Варварсько-деспотичній добі антихриста Україна виповіла війну на життя і смерть: КИЇВ — МОСКВІ; національний принцип організації світу — проти імперіального, проти російської світової імперії тиранів; воююче християнство Києва проти воюючого безбожництва Москви; свобода людини проти деспотії і рабства, справедливість проти кривди і гнету. Коротко: меч з хрестом, а не тол-

стовське непротивлення злу, не оливні галузки миру кентерберійського «червоного декана» з «кокардою на лобі» — мировою нагородою Сталіна (о, часи, о, звичай!), не «оливні галузки миру», але АРХИСТРАТИГ Михайл з мечем, що вбиває гада-змія — це і є символ сучасної епохи воюючої ідеї нації і Бога за залізною заслоною.

»Нагорна проповідь Богочоловіка, — що є революцією Бога, писаною вогнем« — (патер Леппих), а не симбіоз чи мирна коекзистенція з комуністичним Сатаною! — Митрополит Липківський і митрополит Сліпий, і їх відкидаючий і заперечуючий тотально московську систему дух, а не дух тих, що в побоюванні перед втратою «мінімальних можливостей» ризикують втратою великої ідеї світового хрестового походу проти російського антихриста...

Немає можливостей «модус вівенді», ніякого способу співжиття чи й співіснування поміж воюючим російським матеріалістичним безбожницьким месіанізмом, з його гомулківськими вислужниками, і національно-християнським способом і стилем життя!

Прапори національної ідеї і християнської безкомпромісової ідеї підняла Україна в змагу проти Росії, як і раніше підіймала вона, протиставляючи російському «граб награвльонное», чи іншим наїзdnикам — ідеал «братів визволяти, слави добувати», або «за віру православну і отчизну».

Захід мусить зрозуміти, що в цій боротьбі також про його справу йдеться.

Героїка України і вигідне себелюбне життя великої частини західних суспільств — це є альтернатива для нашої молоді, що поза межами рідної землі.

Молоді Друзі! Не дивіться на вбогі селянські чи робітничі домики в Україні, ні на бараки концтаборів і хатини депортованих на Сибір чи Казахстан, бо не розкішне життя визначає вартість людини. Глядіть на велику жертву, що її приносять на вівтарі батьківщини, на великі, неповторні в історії героїку і мучеництво, на молодь хоробру, сувору, мужню і безстрашну, що не опустила рук, але бореться за найвищі ідеали батьківщини і людства, і не гне свого хребта перед наїзdnиком. Вона перетворила Україну в нездобуту цитаделю нових вартостей духа, моралі, ідеї проти уосіблення зла, знищення, руїни, рабства, безбожництва, Київ проти МОСКВИ. Дивіться на те, що творить суть людини!

У Вифлеємській стаснці була вирішена доля спасення людства. Цей новітній змаг проти антихриста Москви вирішується не в палацах 5-их евеню, де ледве чи про Україну хочуть чути, але у незамітних хатах українських селян, робітників, в бараках концлагерів, де серця горять ідеєю, ненавидять тиранів, готовлять їм останній бій. І російські себелюбні, самозадоволені, закохані в собі вельможі, матеріялісти-гедоністи, большевицькі пліутократи у розкішних палацах на дачах нашого Криму чи в Сочі, свідомі того. Тому то мусів загинути з їх рук муж великого серця і великої ідеї, Степан Бандера, що символізував наш змаг проти тиранів.

Проти прагнення спокою і особистого щастя

З погляду перспективної перемоги над російською деспотією більше заслуг для волелюбного людства поклав найбільший стратег національно-повстанської двофронтової війни останніх десятиліть ген. Роман Шухевич, ніж переможні полководці Заходу, які впровадили Росію в центр Європи і Азії.

І ми, українці, можемо бути горді за чини ОУН-УПА.

З більшим правом, ніж Беніямін Франклін в 1777 р., можемо сказати ми в 1960 р.: «Наша справа — є справою всього людства». Бо ж ворог наш, Москва, демон руїни і рабства, став ворогом усіх народів світу.

У сьогоднішній бурхливій добі нам треба забути про прагнення спокою і особистого щастя.

»Щоб полюбити спокій, треба бути сліпим і німим« — каже китайська приповідка. Як дуже актуальною вона є тепер?

А особисте щастя? »Велике серце — каже Дрюммонд — ніколи не буде цілком щасливим, коли йому бракуватиме щастя ближнього«!

Молодь мусить іти шляхом велетнів духа й ідеї, а не шляхом сірої, пересічної, »малої« людини; не шукати спокою, а своє особисте щастя знаходити в змаганні за здійснення ідеалу. Хто горить ідеєю, він може знаходити спокій свого сумління тільки у марші на вершини — її переведення в життя. Чим більше недосяжний ідеал, тим більше треба зусиль молоді і тим більша, надлюдська наруга волі необхідна. Чим нижче падає навколо нас духово-моральна температура, тим більше треба нам підсилювати внутрішнє горіння ідеєю і віру в нашу справу. Без великої віри в благородні ідеї немає перемоги! Без

туги за великим і величним не будете йти слідами героїв! Антиматеріялістична і антигедоністична революція духа і моралі — передумова героїчних поривів!

Цей втомлений світ, наше оточення з ніколи незапоясованим гоном за матеріальним, не усвідомлює і не дочуває підземних грукотів нового світу, що зродився в підпіллі України й інших поневолених. Втоми не буває в людей, що мають велику віру, горять ідеєю і змагаються за неї. Мандрівний намет борців не буде звинутий раніше перемоги їхньої правди. Пересит життя дає втому і знеохоту, упадок обичаїв і зневіру. Його немає в поневолених, але нескорених.

Уже з природи речі у кривдженого і уярмленого туга за вищим, за ідеальним, за вищою справедливістю є незмірно більше пекуча, бо інколи в боротьбі з озброєним від стіп до голови тираном йому не остається ніщо інше, як тільки віра у вищу справедливість, в її колись в майбутньому караючу руку. »Тільки тим дана перемога, хто й у болевій сміятися зміг« — казала О. Теліга.

Наїздник є рівнож приневолений дати зброю і членам уярмлених націй. Вони повернуть її, коли є одержимі ідеєю волі і незалежності нації, проти нього, здійснюючи отак своє право на своїй землі. »Силою візьмемо те, що нам належить по праву« — казав Міхновський.

А до тих, що їм так дуже цінний спокій і розкішне життя, »ми прийдем ще, їх святий спокій збуриєм«, бо йде велика пора і вона вимагає від усіх нас спільно нести переважку відповідальності за долю української визвольної боротьби, від якої в неمالій мірі й є узалежене збереження свободи ще вільного світу. Молоде покоління мусить готовитися перебрати велику частину відповідальності. Чи воно готове на це? Темрява російського рабства загрожувало всьому людству. І ми, ще й ще раз з цього місця підносимо наш голос перестороги для тих, хто вірить у можливість співіснування з російським антихристом, і черговий раз перед сумлінням всього волелюбного людства обвинувачуємо російських тиранів на чолі з архигангстером **НІКІТОЮ ХРУЩОВИМ** у вбивстві мільйонів українців і свободолобних борців інших націй.

Обвинувачуємо в поповненні масових злочинів супроти уярмлених народів і людей, злочинів народовбивства, злочинів супроти свободи, справедливості і супроти Церкви.

Ми пам'ятаємо, що причиною всіх лих в Україні, нужди, неволі, кривди, смутку і одчаю, пощестей і неврожаю, посухи і зливи, саранчі і всіх вольних і невольних нещасть наших — є РОСІЯ, наш одвічний ворог. І зараз сонце світить не так, як світило б, коли б Україна була вільна, незалежна, коли б на її святій землі не стояв святотатський чобіт московського варвара.

Ми прирікаємо, що наша боротьба не знатиме ніколи компромісу з Росією; вона вестиметься й надалі тотально проти Росії, доки під ударами української національно-визвольної революції й інших уярмлених націй з російської тюрми народів не останеться каменя на камені!

Доки не будуть відновлені незалежні держави України й інших поневолених націй, українські націоналісти-революціонери не знатимуть відпочинку.

Молоді Друзі! Коли присвячуєте свій Здвиг пам'яті Героїв, то пам'ятайте на заповіт: ПІМСТИШ СМЕРТЬ ВЕЛИКИХ ЛИЦАРІВ!

Наша боротьба йде за волю, але й за владу українського народу на українській землі.

Без влади власної немає волі! ВЛАДА — це ДЕРЖАВА!

Глибоко розумно співається кожної неділі в національно-релігійній пісні:

»Боже, дай Україні — СИЛУ і славу, волю і ВЛАСТЬ«.

Хай вічна буде слава Героям і Мученикам, що віддали своє життя за волю і славу, силу і ВЛАСТЬ України, за Українську Суверенну — від нікого незалежну — Соборну Державу!

ЗА ОСОБИСТИЙ АВТОРИТЕТ

Володар БУЖЕНКО

Цілі українські покоління стараються, щоб наш народ зайняв належне місце між іншими народами під сонцем. До цієї мети прямуємо різними дорогами та засобами. А між тими засобами хочемо подати один, що, на нашу думку, є чи не найголовнішим в досягненні рівноправності України між іншими народами на полі релігійним, куль-

турнім та політичним. Ним є особистий авторитет. Бо авторитет нації є властиво сумою особистих авторитетів, збором поваги всіх її індивідуумів. А ти, українська молоде, що зараз перебираєш права й обов'язки від старшого покоління, про такий особистий авторитет повинна мати ясне та чітке поняття.

Особистий авторитет — це **неторканість** особи пов'язана з загальним впливом **підкорювати собі та своїм слухним вимогам** інших чисто духовими спонуками.

Це краще пояснимо на прикладах і то з нашого українського життя. Ось приклад на неторканість особи: 1240 року підступили татари під Київ та своїми військовими машинами розбили укріплення, вдершись до столиці України. Нарешті здобули й Десятинну церкву, де заховалися останні оборонці, і зайняли Київ. Знищили, вирізали, спалили все, але воеводу Дмитра, що його король Данило вислав з залогою боронити міста, навіть дикі татари залишили в живих за його хоробрість.

Та може це задалекий приклад для вас, берімо новий-свіжий: Володимир Бенедик це був молодий народний учитель, невеличкого росту, щуплий, з чорними, як вугіль, очима, з обличчям блідим і втомленим. Лише тоді, коли навколо себе цей звичайний сільський учитель бачив товариство і як заходила мова про Україну, — його очі горіли і він говорив так, що, справді, йняли йому віри, що він став на чолі величезного селянського повстання 1930 року, яке від Кам'янця Подільського поширилося до Винниці й Києва. Його не розстріляли тільки тому, що саме ГПУ здивувалося, як міг вирости, по суті, за советських часів такий отвертий, безоглядно принциповий, прямий і чесний ворог большевизму. І ГПУ вирішило не стріляти, а заслати його на Соловки, але з такою характеристикою, щоб він ніколи тих островів не міг покинути. Працював він на Соловках у першому сільгоспі і був центром, до якого тяглися українські парубки — учасники селянських повстань. Мав у селянських колах великий авторитет. Був за арбітра у всіх спірних справах. Тяжко хворий і змучений, ніколи не падав духом і закликав своїх товаришів вірити та й боронити віру батьків, любити свою батьківщину й ніколи не складати зброї. Любив повторювати й нагадувати, що «там, де жертви, там і перемога», бо «не було ще жодного народу,

щоб собі волю здобув без боротьби і без жертв» (пор. С. Підгайний: Українська інтелігенція на Соловках).

А врешті безприкладним виразом особистої неторка-ности став сл. Божий, митрополит Андрій Шептицький, ЧСВВ. Не сміли його торкнути гітлерівці, хоч був вираз-ний наказ фюрера арештувати відважного мешканця святоюрської гори, не чіпали його і большевики, а з ним і нашої Церкви!..

Тут ще один приклад про головну прикмету авторитету — підкорювання собі та своїм вимогам. Він теж з нашого поля, українського. Пише у своїх »Спога-дах« Максим Славінський (пор. »Америка« від 12 серпня 1960 р.) про Олену Пчілку: Оселившись у Києві, Олена Пчілка дуже скоро стала маркантною постаттю не тільки серед місцевого українства, що в ньому вона займала одне з чільних місць, поруч із Старицьким та Лисенком, щоб не згадувати інших... Вона стала помітною фігурою і для цілого Києва, а в тому і для київської вищої адміністрації. Її в тих колах не любили, трохи боялися, але часто і щиро поважали. Згадаю один такий дрібний, але характе-ристичний епізод:

Коли в Києві святкували її літературний ювілей, я жив у Петербурзі й поздоровити персонально не міг. Тому я вирішив післати їй гратуляційну телеграму, але неодмін-но українською мовою. Бажання моє в тих часах було просто безнадійне, бо телеграми українською мовою були заборонені. Знаючи про це, пішов я відразу на головну пошту. Телеграми не взяли. Тоді я пішов до головного директора петербурзького поштового уряду. Він прийняв мене і я мовчки подав йому текст. Директор — людина вже старша, на жаль, згадати не можу, як він звався, — так само мовчки прочитав телеграму, потім усміхнувся й сказав, очевидно по-московськи, бо він був москаль: »А це мадам Косач справляє ювілей! Бачите, що? Телеграму вашою мовою ми не сміємо пересилати, але для мадам Косач можна зробити й виняток. Вона, навіть на прийомі в генерал-губернатора, де ми з нею познайомились, гово-рила зі мною по-українськи. Я тоді ще по-вашому нічого не розумів, а тому перейшов на французьку мову, по-російськи я боявся заговорити. Боявся, щоб не образилась, бо ми всі про неї знали...« І телеграма була вислана, хоч і було це проти всяких правил. Аналогічних випадків

було, мабуть, більше, бо в Києві з Оленою Пчілкою навіть поліція розмовляла по-українському.

Такої сили підкорювання вимагає сам Христос від своїх adeptів-визнавців. Хто не мав віри, тобто не признавав за слушне і справедливе своє домагання, того Христос не міг вислухати, уздоровити. Бо Бог у нас най-більше цінить оцю нашу недоторканість. Вона ж є «образом і подобою Його» — розум і вільна воля. Хто ж кермується здоровим розумом і виявляє послідовно своє благовоління, той милий Богові. Властиво ж основна чеснота релігії, в першу чергу християнської, покора, **це вміння постійно гармонізувати свою недоторканість з всецілою підкореністю себе Богові, а других собі ради Бога.**

До того під сучасну пору ми, українці, не маємо іншої та й кращої зброї завойовувати собі надприродний і природний світ, як тільки наш особистий авторитет. Він куди могутніший, ніж кобальтова бомба, доходить до найглибших закутин Божого і людського серця, він підкорює собі безумовно, стало і довічно!

Отож, молоде українська, плекай в собі гідний особистий авторитет, плекай його у трьох напрямках:

а) бережи своєї духовної та тілесної недоторканості-цілості. Тільки та людина, яка знає ціну собі, може оцінити других й її інші можуть гідно пошанувати, як батько тої італійської дівчини Емми, якої не смів доторкнутися, хоч вона була його рідною дочкою.

б) переконай себе та вір у слушність твого поступовання та вимог (віра, нація, мова, культура тощо), а тоді перед тобою скине шапку навіть найгірший ворог, який не признавав би жадної гідності, ні моралі, як оце перед Бенедиком чи перед митрополитом Андрієм. Буде, що по вас прийде поліція, як колись по Христа, а позвернеться до своїх шефів з нічим, бо скаже: ще ми не чули, щоб хто так говорив, як той чоловік!

в) будь послідовною в твоєму житті та поступованні. Каже німецька приказка »айн ворт — айн манн« (стільки варте слово — скільки чоловік). Тільки гідне власне життя та вчинки дадуть нам право вимагати від других послуху, пошани, патріотизму!

Сподіюся, що мій скарб складаю в певні руки!

ЯК ПРИКРАШУВАТИ ДОМІВКИ СУМ-у ?

(Подругам СУМ-івкам до уваги)

М. ПЛІШКА

Важливим середником до здійснення ідеалу Спілки Української Молоді і поглиблення праці членів СУМ-у — це постійне приміщення, сумівська домівка. Одначе, не менш важливим є також і вигляд тієї домівки. Тут виховується молодь. Вона проводить тут свій вільний час для поглиблення свого знання, для сумівської і громадської праці й для розваги. Тут члени СУМ-у знайомляться зі звичаями, надбаннями і стремліннями свого народу, тому вигляд домівки СУМ-у повинен бути такий, що доповнював би рідну атмосферу, а навіть був би підставою її. Члени СУМ-у в своїй домівці повинні відчувати подих рідного українського і СУМ-івського, тому крім хреста, тризуба, прапора та портретів визначних українських людей (які є необхідні), у домівках СУМ-у повинні знаходитися ще й емблема СУМ-у, наші гасла й кличі, вишиті серветки й рушники (тут варто зазначити, що і емблема і гасла СУМ-у можуть бути вишиті, а з жіночого погляду, то навіть повинні).

Тепер ми зупинемося на українській народній вишивці, як одному з способів прикрашення в українському стилі домівок СУМ-у, щоб підкреслити її важливість у творенні рідної атмосфери. Пам'ятаймо, що домівка СУМ-у є ніби нашим другим домом, а гарне прибрання її підкреслює наяву існування жіночого відділу при даному осередку. Відповідне прикрашення дому взагалі — це завдання в першу чергу жінки, а в української жінки являється навіть своєрідним мистецтвом. Українська жінка наділена своїм небесним творцем особливим даром не тільки відчувати красу, що є питома жінкам взагалі, але також і вмінням передати це почуття краси й застосувати його для оздоблення себе і свого мешкання. Це передання чи застосування почуття краси в якийнебудь спосіб є свого роду мистецтвом. Українську вишивку також зачисляємо до мистецтва, бо хоч виконуване простим способом — голкою і ниткою, але із-за свого особливого стилю, краси орнаменту і гармонії кольорів не знаходить собі конкурента у жадних народів світу. Українська жінка зуміла перенести красу української природи на полотно, надаючи вишивці її життя і українського чару, яким вона манить, чарує і впливає любов у

душі тих, хто не мав нагоди наочно бачити краси української природи.

В залежності від різноманітності української природи в нас витворилися і різноманітні взірці української вишивки. Але так як кожний рід мистецтва вимагає сприятливих умов для буйного розквіту і марніє в дні неволи, так і українська вишивка в останніх часах стає лише переданням народнього надбання. А модерне застосування її до вбрання й устаткування є дуже часто лише копією, яка подекуди втратила свою прикмету і красу. В зв'язку з цим лежить на нас іще другий обов'язок: життя мистецтва вимагає постійного росту, тому ми повинні бути творцями його. Не маючи змоги, однак, творити нових стилів української народньої вишивки, натхнених красою української природи, можемо творити їх тільки на підставі переданих нам скарбів української народньої вишивки й застосовувати їх до модерного вжитку. Для цього треба нам добре простудіювати мистецтво української вишивки, щоб не тільки знати її різноманітні стилі, але також вміти відчувати те, що в ній змальовано; а пізнавши, ми зможемо не тільки зберігати, але й збагатити цю так цінну скарбницю нашого народу. Кожна українська жінка має святий обов'язок передати цю спадщину українського народу новим поколінням і для цього їй треба навчати вже змалку. На жаль, цю ділянку у вихованні жінок у нас подекуди занедбано, особливо у молодших наших подруг. І коли йде мова про прикрасу наших домівок українською вишивкою, то, очевидно, придбати її можна різно, але найкраще, якщо б ці дві пекучі потреби (прикрашення домівок і студій про вишивку) об'єднати створенням курсу вишивання, а звідтіль вишивані речі можна було б призначати для оздоби домівок. Тут особливо важливим було б, щоб наші молодші подруги взяли численно участь у згаданому курсі. Зате знання старших подруг можна використати для навчання інших, хоч фахівець і знавець української народньої вишивки був би необхідний. Гроші потрібні на закуп матеріалів, як нитки й полотно, можна було б придбати з різних вечірок, які також може влаштувати жіночий відділ. Закінчення такого курсу мистецькою виставкою було б досить актуальне і побажане.

Крім вишивки, для прикраси домівок можна, очевидно, використати і інші предмети ручних робіт, як наприклад: на вікна гарні занавіски, різьблені й мальовані речі. Мініатюрні городки, які можна помістити в кутках чи спеціальних скляних посудях, штучні й живі квіти — все це і багато іншого можна пристосовувати до прикрашення наших домівок.

Слід пам'ятати про те, що вигляд домівки, подібно як вигляд домів взагалі, свідчить про тих, хто в ній перебуває, особливо про жіноцтво, бо чоловік, каже пословиця, буде будівлю, а жінка робить її домом. Зробім і ми свої домівки нашим другим домом — справжнім домом Спілки Української Молоді!

НЕЗАБУТНІ ХВИЛИНИ

Хоч вже проминуло кілька тижнів, як закінчилися юно-сумівські табори «Великий Луг» в Бельгії і «Юнацька Січ» в Англії, на яких я мав щастя побувати цього року, то ще до сьогодні, й при кожній нагоді, звучать мені в ушах команди бунчужних, пригадуються цікаві й повні науки гутірки виховників, брелять мелодійні українські пісні, та причувається палахкотіння сумівських вогнів, переривані ехом веселого молодечого сміху. Шкода, що все так скоро проминуло!

Правду говорять і пишуть нам наші виховники, що такі речі, чи краще переживання, залишаються в пам'яті на довгі роки. Бо справді, як можна це скоро забути? Я скрізь і всюди, коли заходжу в розмови, говорю тільки про те, що я пережив у таборах, про науку, працю, забави та ніяк не можу оминати споминів про дорогих нам виховників, як д. Є. Гановського, д. полк. Є. Рена, п-во Дратвінських, п. Вітошинську і п. Зайченко з табору в Бельгії. А з Англії в першу чергу мило згадую дд. О. Мар-

ковського, Соломку, Гринюка, Андрушківа, Панаса, Василика, Скрипця, подруг: Стадник, Річ і інших.

Знаючи, яка це гяжка праця з юнацтвом, складаю всім вище названим виховникам і виховникам щирю подяку і зараз см чуюся супроти них дуже зобов'язаний, тому обіцяю, що все ними сказане постараюсь добре засвоїти і передати для моїх молодших друзів. Одним словом, буду працювати для СУМ-у — для України.

Крім того, за час мого перебування в таборах, я познайомився з багатьома юнаками і юначками. З ними я веду дуже часту переписку. І тут хочу ще раз підкреслити, що на правду юнацькі табори як в Бельгії, так і в Англії стають мені перед очима майже кожного дня, що хвилини, бо як можуть не стояти, коли ми в них так гарно й весело в дружній атмосфері та в дійсно милому товаристві провели колорисно наші літні ферії.

В. Дерев'янка,
Звартберг, Бельгія.

Подруги і Друзі!

Присилайте матеріяли до «Авангарду»!
Хай інші довідаються про вашу працю

САЛЮТ ГЕРОЯМ

(Інтродукція — збірна рецитація)

Група рецитаторів (-ок) оформлена на сцені в виді почесного почоту з прапорами, двома сурмачами і под. (Кількість учасників довільна, можуть бути також діти — юнацтво. Можна переплести сумівські уніформи з національними строями).

1-й рецитатор:

Серед бур життєвих,
Хуртовин громових,
Під оглушливий шум градобоя,
Серед бомб і гранат
Тільки той волі брат,
В кого серце і думка героя.

2-й рецитатор:

Тільки він волі брат:
Ані кроку назад,
Ані тіні зневіри-вагання;
Хоч би валився світ,
Заливав очі піт,
Наступала година остання!..

Тільки він волі брат,
Всіх катів супостат,
Оборонець величної справи,
Заприсягся дійти
До святої мети:
Краю рідного волі і слави.

3-й рецитатор:

Смерть йому не страшна,
Не зламає вона,
Не зупинить героя в поході!
Хоч і тіло впаде,
Дух вперед поведе,
Дух залишиться жити в народі!

Все він перший іде
І народ свій веде
І показує правди дорогу,
Йому вірний народ
Звалить сто перешкод
І здобуде дзвінку перемогу.

В буревійний цей час
Ми спогадуєм вас,
України безсмертні герої!
Треба нам ваших сил,
Ваших душ, ваших крил,
Треба вашої віри палкої.

4-й рецитатор:

В урочистий цей час
Викликаємо вас,
Викликаємо лицарські душі,
З всіх сторін, з всіх усюд:
З-під Базару, з-під Крут,
З-під руїн зпопелілої Буші.

Із волинських лісів,
Із карпатських верхів,
Із степів і долин Придніпров'я,
З бойовищ у полях,
Де визвольний ваш стяг
Обмивався героїською кров'ю.

Тих, що впали в борні
В смертоноснім вогні:
Тих, що вмерли в підвалах
[тюремних,

Що скінчили свій шлях
Між дротів, в лагерах,
У холодних катівнях підземних.

Тих, що в лютім бою
За Вітчизну свою
Не згинали в зневірі коліно
Й цей лишаючи світ
Свій останній привіт
Посилали Тобі, Україно.

5-й (або 1-й) рецитатор:

В урочистий цей час
Викликаємо вас,
Душі тих, що за правду і волю
Напереді йшли,
Всім нам провід дали,
Хоч самі полягли головою.

Всі:

Вашу пам'ять святу.
Вашу світлу мету,
Вашу жертву, змагання і муки
Вшанувати як слід
Весь зійшовся наш рід —
Ваші браття, і діти, і внуки.

1-й рецитатор:

З ваших діл, з вашим дум
Уродився наш СУМ,
Спадкомець великого Чину —
Хоч пройшло стільки літ,
Ваш святий заповіт
В серці СУМ-у живе, не загинув!

З ваших діл, ваших дум
Уродився наш СУМ,
Спадкомець святої Присяги —
Перед вас устає,
Вам поклін віддає,
Перед вами схиляє він стяги.
(Відзиваються сурми, всі ста-
ють на струнко.)

7-й рецитатор (виступає крок або два наперед):

На кривавих полях, в перебоях залізного віку,
Наче сталі шматок, гартувалося серце твоє,
України герою — на службу святу і велику,
Що нічого не прагне, а все Батьківщині дає.

Стугоніли віки, наче лицарі крицею броні,
І орда ворогів, наче повинь кипіла вокруг —
Ти на мурі стояв непохитний в німій обороні,
Непокори незламної, волі відвічної дух.

(Прапори похиляються на знак пошани)

Чи не ти багатир, про якого співали біліни,
Що в безкраїх степах здобував перемогу дзвінку,
Чи не Байда ти той, що за славу і честь України
В Царгороді далекім зі сміхом вмирав на гаку?

З Сагайдачним колись розбивав ти невольницькі брами,
За Богдана твоя ворогів розтоптала п'ята,
Ти на Київ ішов із Карпат з Січовими Стрільцями,
У завзятих повстанцях ти бився один проти ста.

6-й рецитатор (помало, врочисто):

Честь вам вічна, борці,
Непохитні бійці —
Ваша пам'ять ніколи не згине!
Її вірний народ
Збереже з роду в род
На прославу і честь України!

Не даремний ваш біль,
Ні могили між піль,
Ані крові сліди на руїні:
В них живе, в них росте
Сили зерно святе,
Жниво ВОЛІ по всій Україні.

Боже, Творче святий,
Посів цей осятий
Й захисти своїм покровом
І зроби, щоб зійшло
Сонця Волі чоло
Понад Києвом і наді Львовом!

Всі:

Честь вам вічна, борці,
Непохитні бійці —
Ваша пам'ять ніколи не згине,
Її вірний народ
Збереже з роду в род
На прославу і честь України!
(Знову сурми, прапори вер-
таються до первісної позиції,
всі стають на »Спочинь!«)

Відки черпав ти міць, що знесилля змогла подолати,
Відки віри вогонь, що просвітлює розпачу дні?
Хто завзяттям поїв твоє серце, що тричі розп'яте,
Мов підстрелений птах до нової зривалось борні?

Недаремне ж степи зчервонив ти рубінами крови,
Недаремне хрестами кордони закреслив їм ти!
На руїнах осель прокидаються квіти обнови,
І герої нові виростають на шляху твоїм.

Спіє посів святий превеликого, світлого Чину,
Йдуть борці молоді з серцем повним любови ущерт
Шлях покажеш їм **ти**, невмирущий Герой України,
Лицар волі, що дужча за смерть!

(Починається злегка гуркіт барабану, що поступово посилюється,
і на його тлі всі учасники-рецитатори збірно з притиском реци-
тують останні строфи:

Шлях покажеш їм **ти**, невмирущий Герой України,
Лицар волі, що дужча за смерть!

З-за куліс доходить хорова пісня »Гей маршують вже повстан-
ці...«, голос барабана посилюється і заслона звільна спадає.)

Віра ВОВК

СТАРИЙ САЛЬВАДОР

Довго мене носили
Твої заулки схилясті
По випуклих камінцях і мушлях.

Шалені цвіркуни лящали
В годину причастя
В монастирському саді.

Вряд мене свяtilo
Твоїх триста церков
Фаянсами й золоченим деревом.

Сходи храму do Passo, як зі
[сну Якова,
Привітне старе перехрестя
Розбіглось кахляними стінами.

Чорні жінки в цеглястім,
Човни з лискучими рибами,
Вітрила — нахилені пера.

Ліричні кокосові пальми
Махали довго над берегом,
Аж сонце впало, як овоч.

ПРИ НАДІЇ

Як пуца цвіте — острови тя-
[жіють.

Листя лискуче, як шкіра рися.
Ввечорі пахне аглая
Солодко іншими речами,
Або резеда віє з минулого
[спомини.

Веселку кладу через море
До жінки при першій надії:
Ти, як кужіль, початок тепер.
Благословенний,
Кому перейдеш дорогу,
Як повне відро.
Хай впаде на твою стежку
Соняшна хустка, молода мамо!
Хай ластівки ліплять гнізда
Над твоїм вікном.
Звільняй кожний день з турбот,
Як горіх з лущини,
Руками, що дають форму
І пестять мальви.
Хай розцвітуть черешні зимою
Під твоїм щастям.

НА МІСЯЧНОМУ ПРОМЕНІ

Оповідання

(Продовження*)

— Дякую... Де ми?

— Ми в башті якоїсь давньої фортеці.

— Я ж так і знала...

— Що?

— Що тим скінчиться.

— Не розумію... Ах! Ні, ні, Валю, ми на волі — розумієте? — на волі! Тільки треба поводитися тихо, щоб нас не почули...

Відомість штовхнула Валіне серце дужим ударом, і воно покотилося кудись у низ по дерев'яних сходах, гучно калатаючи з переляку.

— То чого ж ми тут сидимо, коли так? — вхопила Володимира за руку, намагаючись устати. — Тікаймо, тікаймо, мерщій!..

Моряк силою поклав її на місце і почав заспокоювати:

— Не бійтеся нічого, про нас ніхто не знає, а дібратися сюди неможливо, бо входи зруйновані. Як не зрадімо своїй присутності, то нікому й у голову не прийде сюди добиватися.

— А що ж то там робиться? — показала дівчина пальцем униз, звідки доходили людські голоси, гупання і скреготіння заліза об камінь.

— То нічого. Витягають із-під руїн трупи і ранених. Ранком напевне вже нікого не буде, тоді ми вийдемо.

— А як вони сюди доберуться? — ще не вірила Валя.

— Кажу вам, що не доберуться! З одного боку до нас обірвані сходи, з другого — зруйнований хідник. Ми в безпечному місці.

— Але як ми сюди потрапили?

— Доля, в ласкавість якої ви не вірили, привела нас сюди.

— Але як?

— Та так просто. Пам'ятаєте, як упав літак? Та де там пам'ятаєте! Ви ще перед тим свідомість утратили.

— Ні, якраз пам'ятаю: щось вибухнуло зовсім близько...

*) В попередньому числі журналу, в наголовку цього оповідання було зроблено помилку, бо було надруковано «На соняшнім промені» замість правильного «На місячному промені». За цей недогляд вибачаємося перед Шановною Авторкою. — Ред.

— Літак вибухнув по другому боці муру. Ми були зовні, а він упав у подвір'я. Щастя, що поміж нами була кам'яна стіна. Хоч, по правді сказавши, цьому літакові була прямісенька дорога — якраз на нас. Але він в останній секунді завагався на мить, передумав і гепнув у подвір'я фортеці. Ви, однак, від самого лишень звуку зробили граціозне сальто-мортале й опинилися в кущах бузини, а я потрапив у торішню кропиву і так наслухався джмелів, що в мене й досі в голіві гуде.

Оповідав бадьоро, з блисками заразливого гумору, але Валя слухала його лишень одним вухом, чуйність другого скерувавши вниз, туди, звідки могла кожної хвилини насунути небезпека. І тоді зауважила, що на його руках не було кайданів.

— Як ви розкувалися? — перебила розповідь.

— Не розковувався — відімкнувся, — пояснив.

— Як?

— Не як, а чим. Ключем, звичайно.

— А де ж ви... Ага, пригадую: відібрали у того червонопопикого.

— І вашого відібрав, але по дорозі десь ізгубив. Та це нічого. Добре, що голови на місці, бо і їх можна було погубити. Як тільки тих там, — показав головою вниз, — винесе звідси — доберу способу і ваші відкрити.

І знову дівчина зауважила, що її товариш у пригоді, відповідаючи й оповідаючи, не тратить даром часу, а щось наче мотає й мотає.

— Що це ви робите? — спитала.

— Змотую дріт.

— Що за дріт.

— З трансформатора. Тут знаходився трансформатор, і йому також дісталось. Я тепер дріт розмотав і тягну ним воду з ріки.

— Нічого не розумію!

— Чому ж не розумієте? Ми сидимо в башті, башта стоїть над рікою, в ріці вода, а до води буде яких сто п'ятдесят метрів, коли не більше... Вам погано? — турботливо схилився над Валею, побачивши, що вона заплющила очі.

— Ні. Себто, я страшенно якась квола. Але не це... Якось мені не віриться, що ми вискочили німцям з рук... Вдруге вже не дамся... Скільки, кажете, до води?... Як би що до чого...

— Ну-ну, починайте знову крикати!..

— Та ні, я так... Оповідайте ж, як ми сюди потрапили... Тільки я очі заплющу, бо мені так ліпше... І чому у мене так все болить?... Ось на спині... І кволість... Я не ранена, часом?..

— Дрібниця. Дряпнуло вас під лопаткою і шкіру прорізало. Тіло все в синяках — тому й болить. А кволість від втрати крові, мабуть. З мене ж і лікар, як з клоччя батіг. Поки я догледівся, поки надумався... А тут же ще ні бандажіз, ні навіть якоїсь ганчірки чистої. То я вашу блюзку подер, кров затамував і до рани приклав. А рештою воду тягну. Таке імprovізоване відро: рештки вашої блюзки і мої кайдани, щоб упірнала в ріку...

Сидів поруч і діловито змотував дріт, а Валею відразу вкинуло в жар: «Під лопаткою», «тіло все в синяках»!

Дівчині здалося, що в неї навіть п'яти почервоніли. Добре, що милосердний примірек став на її захист і скрив розлите аж по корінь волосся полум'я сорому. Просунула руку під пальто — дійсно, блюзки нема й білизна пообривана та шкарубка від кро-

ви. Ох, Боже, коли б же не така ослабленість — був би цей безличний моряк дуже бідним!..

— Хочу пити! — вихопилося в неї різко, зі злістю, хоч і не мала наміру чогось у Володимира просити. Але спрага відразу так змоглася, що говорила за себе сама.

Облизуючи сухим язиком пошерхлі губи, Валя ворожо дивилася за Володимиром, який підійшов до бійниці й почав спускати «відро» вниз. Розмотував тоненький дріт, розмотував і розмотував, заглядав через проріз, крутив головою і знову розмотував.

— Що ви так довго?! — не витерпіла Валя.

— Боюся, щоб дроту не обірвати. Але вже скоро. Ось...

Справді незабаром кинув через плече:

— Приготуйтеся! Небагато тієї води залишається, поки витягнеш. Треба старатися не втратити ні одної краплі. Вже!..

«Пиття» скидалося більше на знущання. Валя підставляла рота, Володимир витискав воду, і вона тоненьким струмочком капала на уста, ніби дражнила. А Валі хотілося припасти устами до повного відра і пити, пити!..

Вже добре звечоріло, притихла метушня внизу, а Володимир усе ще тягав воду. Аж Валі стало шкода його.

— Досить, Володимире! — сказала врешті. — Сідайте і відпочиньте. Ви напевно втомлені більше, ніж я.

Він простягнув їй востаннє мокрий згорток, але вона здригнулася і відвела від себе його руку.

— Брр! — мовила з обридженням. — Брудна блюзка, вода з ріки... Брр!..

Видимо врадуваний її відмовою, Володимир сам висмоктав воду, смачно облизався і сказав іронічно:

— Ваша вразливість до бруду, Валю, похвальна, але трохи невчасна...

— Я її давно вже проковтнула разом з водою, — усміхнулася дівчина. — Сідайте тепер.

Обтерши спітніле чоло, моряк сів біля дівчини і на її вимогу продовжував перерване оповідання:

— Як ми опинилися тут? Це було досить цікаво... Коли б мене спитали тепер, якими я засадами керувався, то я мусів би признати, що керувався всім, що йшло врозріз зі здоровим глуздом. І не те, щоб мною оволоділи страх або розгубленість, а просто найшло на мене розумове одубіння, і, замість голови, думали руки і ноги. Ні... я б сказав, що хтось інший на той час відібрав у мене мій розум і командував моїми рухами і вчинками. І той «хтось» мусів бути доброзичливий і мудріший за мене, бо не знаю, чи, керуючись власним розумом, я міг би врятувати вас і себе.

Ось, дивіться ж, тоді, коли впав літак, і вас, зімлілу, відкинуло на десять метрів від мене: здоровий розум у ту хвилину наказував тікати якнайдалі від усяких мурів, домів і людей — в ліс, де не бомбардувало і де можна було сховатися від погоні. Але мене чомусь потаскало простісенко в браму замку. А в подвір'ї замку — протилетунська артилерія. Бомби, правда, зробили з неї малярський гуляш, — чуєте? ще й досі гребуться! — але воляки, як лишень побачили нас, то й про бомби забули: «Дивіться — в'язні! Втекли звідкись! Злочинці! Тримай!»... І знову ж тверезий розум наказував повернути назад у браму, але ноги, замість того, самі взяли напрям на цю башту.

— А я? — перебила Валя.

— Ви? Ви, також на щастя, були непритомні й смирененько висіли у мене на плечі, а не брикали й не протестували, як у вагоні...

Валю почали лоскотати в горлі сльози.

— Ви справді лицар, Володимире! — сказала не то захоплено, не то з кпинами. — А всі кажуть, що на лицарів епоха минула...

Відповіддю була коротенька мовчанка, і Валі здавалося, що він дивиться на неї скоса, трохи перехиливши голову.

— Це був комплімент? — почувся з сутінків іронічний голос.

— Ні.

— Добре, що ні. Довелося б кланятися і дякувати, а я того не люблю.

— Гаразд, гаразд. І що далі?

— Далі?... На чому то я... Ага!.. Отже, почали за мною гнатися і верещати, мов навіжені: «Гальт! Гальт!» На щастя, — знову Валю, «НА ЩАСТЯ» — двері башти були відчинені. Я — в двері, а німаки: «Гальт! Гальт!» — ще й стріляють у слід. Тут були сходи. Я на них, а німаки вже в дверях і далі: «Гальт! Гальт!» Я на перший поверх, а вони також на сходи, я на другий поверх, а вони — на перший, я на третій, а вони на другий. І все: «Гальт! Гальт!» Справді я вже мав охоту підняти руки і здатися, бо й духу в мене забракувало, і тікати вже не було куди — адже добіг сюди, до останнього перекриття. Але знову НА ЩАСТЯ, — зверніть увагу. Валю, НА ПРЕВЕЛИКЕ ЩАСТЯ! — прилетів нам на поміч бомбардувальник і сказав своє «гальт, гальт», але на цей раз не нам, а німцям. Як га-ахнув, як га-ахнув!.. Бомба вдарила якось навкоси, — і знову, Валю доводиться говорити про «щастя», — завалила під нами сходи і з бідних німців видушила олій, самий макух напевне залишивши, але нам тільки біди було, що мені довелося вдруге джмелів слухати. Зате ми врятовані.

Через те, що Валя мовчала і нічого не відповідала, спитав:

— І що ви на це все скажете?

— Що скажу?... Не можу сказати нічого і не буду перечити, що якась доброзичлива сила привела нас сюди. Але щодо рятунку, то він ще вилами по воді писаний...

— Ну, не грішіть! Коли та доброзичлива сила так багато нам допомогла досі, то не для того, щоб ми загинули. Тільки треба вірити в її доброзичливість.

— Коли б же лишень від того рятунок залежав... — зідхнула дівчина.

— Від віри, Валю, дуже багато залежить.

— Еге ж. Магомет вірив, що віра може гору з місця зрушити. Коли ж гора не зрушилася і не прийшла до нього, то він пішов до гори...

Володимир не відповів нічого. Підвівся і пішов у той бік, де були завалені сходи. Припавши до щілини, уважно і довго дивився вниз.

— Ну, що? — спитала Валя, коли він, обтріпуючись із порохів, зайняв своє попереднє місце.

— Та все те саме: відкопують.

— Багато трупів?

— Трупі їх мало цікавлять. Прозаїчно-корисні речі вибирають: харчі, одержу, якісь прилади... Але страшне, що тут бомби наробили! Цілий замок зсунули на залізницю, а міст виглядає, як павутина, в яку з розгону хрущ ударився. З усієї твердині лишився тільки оцей кусник вежі й уламок стіни над рікою. Решта — саме череп'я.

Валя тратила охоту до розмови. Лежати було твердо і незручно, болів кожен мускул (адже все тіло в синяках!), а встати не могла. Відчувала, що не втримається на ногах. Рана на спині («під лопаткою!») також починала давати про себе знати, бо висхлий бандаж в'їдався в тіло. І від того всього дівчину починало огортати роздратовання. Брала її злість на Володимира, що він — не жінка. Коли б на його місці була жінка, Валя попросила б її прикласти до рани вогку ганчірку. Потім... Ах, наскільки все стало б простішим, коли б тут була жінка, або, вона, Валя, була б чоловіком. Або коли б не ця рана, не біль у всьому тілі, не слабість...

Як на те, Володимир, здавлюючи позіхання, спитав лінивим голосом:

— Болить вас?

— Ні! — сердито бовкнула дівчина.

— Вибачте, я поставив дурне питання! »Болить?« Ясно, що болить.

— Не болить, я сказала! — заперечила ще різкіше дівчина, лякаючись, щоб Володимир, бува, не запропонував справді змінити перев'язки на рані.

— Ну, гаразд, хай буде, що не болить... — згодився моряк.

— Я попрошу іронію сховати для когось іншого!

І знову здалося їй, що бачить вираз докору на обличчі, подібному до єгипетського сфінкса, хоч насправді в темноті було важко щось побачити.

— Ну й характерець у вас, Валю, — дай Боже витримати!.. — зідхнув моряк після довгенької павзи. — Десять плаче гірко доленька того нещасного, кому судилося собі світ з вами зав'язати...

— Добре, що ваша не плаче!

— Може й плаче, та не через вас! Коли б після цієї війни у світі залишилися тільки ви та я, то й тоді обминав би я вас десятою дорогою. Не жінка ви, а так щось середнє між чортополохом і бочкою з динамітом.

— Дякую за комплімент...

— Спожуйте на здоров'ячко... Спати хочеться? Ні? А їсти? І їсти не хочеться?! Це погана ознака. А я, от, голодний. Такий голодний, як медвідь весною. Але, знаєте, що? Коли ви спати не хочете — тримайте варту, а я засну бодай на півгодини. Коли що до чого — будить. Добре?

Розтягнувся під стіною горілиць, поклавши під голову руки й лежав кілька хвилин нерухомо. Потім підніс голову.

— Ви не гніваєтеся, Валю? — спитав.

— А вам не все одно?

— Звичайно, що ні. В такій пригоді, як наша, і найбільші вороги мусять діяти дружно, однодушно, мов брати. А ми ж і воєрами не були ніколи. Не подобається мені ваша вдача, вам може не подобатися моя, але це могло б бути причиною ворожнечі лишень тоді, коли б обставини примушували нас жити разом. Та

ми ж, слава Богу, не вінчані. Ось виліземо з цієї халепи — і кожен піде своєю дорогою. То чого ж маємо гніватися?

— Звідки ви взяли, що я гніваюся?

— Не гніваєтесь? Гаразд. Дайте лапку.

Узяв простягнену руку своєю елястичною п'ятірнею, прикрив зверху другою і, провівши пальцем по сталевому браслеті, мимовільно зідхнув, не то зі співчуття, не то з безсилою обурення. Коли ж Валя з неоправданим поспіхом висмикнула руку, зідхнув ще раз, обернувся до стіни обличчям і моментально заснув.

Рух вниз припинився зовсім, і ніч налилася синьою тишею, а з того боку, де був проріз бійниці, хтось поволі підносив величаву ліхтарню зі золотим склом. Дотик її чародійного проміння будив з мертвої сплячки холодне каміння стіни, викликаючи замкнених у ньому духів. І каміння справді почало оживати. Ось, наприклад, просто перед Валею виступив великий ясний камінь з двома темнішими круглими під сподом — наче чумацька мажа. На ній лежить величезний вареник, що займає її від краю до краю га ще й різком за собою поре дорогу. В мажу впряжене щось подібне до півня. Тільки замість голови у нього — щука, а на ногах — валянки. Нижче — гостроверхий будинок, з одного боку якого росте такого ж розміру капуста, а з другого підноситься аж понад дах туго напханий мішок, і з гички його, мов з кратеру вулкану, підноситься дим. А он — коняча морда з вишкіреними в усмішці здоровенними зубами й розкішним капелюхом на потилиці, прикрашеним павиними перами. Аж страшно, що так виразно її видно. Ніби вправна рука карикатуриста малювала. А це? Це якийсь велит лежить. Ранений. Рана велика — якраз нижче лопатки. І кров тече. Зовсім червона, жива кров!..

Валю обдало холодом, а потім укинуло в жар. Їй зробилося моторошно, бо зрозуміла, що починає маячити. Силою волі прогнала мари́ва й постаралася подивитися на все тверезими очима. Взяла холодну вогку блюзку, обтерла нею обличчя і притулила до чола. Стало краще. Каміння знову було камінням і нічим більше. Зате сильніше дав себе відчуті біль у всьому тілі й у рані (під лопаткою!) зокрема. І шерстки, запорошені тинком дошки давили в боки, викликаючи терпіння ще більші, ніж рана та синяки, і пити хотілося.

Дівчина кілька разів пробувала змінити позицію, але це не помагало, а тільки дратувало. Їй було страшно, почувала себе одинокою, безборонною і такою нещасливою, що з жалю до самої себе почала плакати.

А Володимир спав, і його рівномірний, спокійний віддих, викликаючи заздрість, завдавав ще більшого жалю: Спить. Байду́же йому, що вона боїться, що мучиться спрагою, що почуває себе такою самотньою!.. Такий ведмідь! І не соромно йому, щоб вона, дівчина, та ще й така слаба, сторожувала!.. Аж поривало збудити його, але, як на злість, для цього не було причини. Все, ніби завмерло, огорнулося тишею, в якій виразно чулося саме лишень гудіння прудкої ріки, плескіт якоїсь необережної хвилі та шумні припливи крові до скронь. Зрештою, Валя зрозуміла, що Володимир спить недавно, що їй лишень через хворобу так довго тягнеться час, бо ж світляна бійниця, відбита на протилежній стіні, ледве-ледве посунулася.

Гарячка насідала на мозок, малюючи знову дивні видива на стіні: їхала запряжена щукоголовим півнем мажа, за якою ріг

величезного вареника скородив дорогу; димів гичкою велетенський мішок, і, вишкіривши великі зуби, страшно всміхалася кінська голова у розкішному капелюсі, прикрашеному павиними перами.

Врешті, коли вже Валя втратила разом з рахубою часу надію на зміну становища, коли притомність почала вигасати, як багаття під зливним дощем, — прокинувся Володимир. І відразу дівчині стало затишно і добре. Вона не старалася навіть напружувати розгараженої голови, щоб зрозуміти його слова. Бо й навіщо? Чи немовля розуміє материнські слова? Валя почувала себе, мов немовля. Безсила щось сказати, вона лишень вдячно всміхалася, коли моряк напував її водою, холодив обкладами гаряче чоло, вгортав власною курткою від нічного холоду і запевняв, що все буде добре. Так і заснула зі свідомістю безпеки та певністю опіки, яку давала їй людина з обличчям, що нагадувало єгипетського сфінкса, і з кулаками, подібними до боксових рукавиць.

(Далі буде)

ЗДА

Група юначок під час гутірки в таборі Ю. СУМА ім. ген. Тараса Чупринки (на терені оселі СУМА в Елленвіл, ЗДА) в 1960 р. Гутірку переводить обозна жіночого підтабору п-га Л. Микуленко.

УКРАЇНЬСЬКА ЛЮДИНА СВІТОВОГО МАШТАБУ

Володимир, князь київський, в історії дістав ім'я Великого, бо довершив таких великих діл, як ніхто з давніх князів. Він охрестив киян. Православна Церква вважає його за те святим. Нарід згадував довго його щасливе княжіння і звав його «Ясним Сонцем».

Київська княжа держава була при ньому найбільша і обіймала майже всю Східню Європу. А про неї напевне знала ціла Західня Європа.

Ярослав Мудрий дуже дбав про свою столицю Київ, розбудував його, укріпив і прикрасив його Золотими Воротами і величавою церквою Св. Софії, яка існує й досі і всі чужинці, які відвідували Київ, подивлялися і подивляють і тепер її красу і велич. При Ярославі було списано українські права, що відомі під назвою «Руська Правда».

Ярослав був могутнім князем і всі сусіди шанували його. Найзнатніші європейські володарі уважали своєю честю породнитися з українськими князями. Одна донька Ярослава стала жінкою французького короля Генриха, друга вийшла за норвезького князя, син мав за жінку грецьку царівну. Також у Данії й Англії княжили своїя Ярослава.

Гетьман Іван Мазепа. В європейській літературі про нього є дуже поважна кількість творів і щоб списати тільки їх наголовки, то вони заняли б кілька сторінок друку. В музиці тільки самих опер відомо 11, авторів німецьких, італійських,

польських, еспанських, французьких, московських, українських. В літературі різного роду: операх, трагедіях, драмах, поезіях приймали участь письменники майже всіх народів Західньої Європи. В Англії 6 творів, в Німеччині — 13, в Італії — 6, в Чехії — 2, в Швеції і т. д., навіть американці брали участь. В ювілейний Мазепинський 1959 р. видано кілька книжок, напр., д-ра В. Січинського, д-ра В. Луціва, д-ра Ів. Сидорука і т. д., які в цій справі подали бібліографічні дані на усіх світових мовах.

Твори Тараса Шевченка відомі всім культурним народам світу. Д-р Григорій Скегар (Голівуд, ЗДА) пише у «Віснику»: «Від кільканадцяти років збираю переклади Шевченкових творів на чужі мови. До цього часу маю понад 20 перекладів самого «Заповіту».

Українська Вільна Академія наук у ЗДА (УВАН) в Річнику 4-ім, Нью Йорк 1955 р., подає на стор. 42, що загальний огляд статей про Україну та її стремління в азійських мовах був надрукований в газеті «Свобода», 14. 8. 1953 р., в ч. 172. Там подані вказівки на переклади з творів Шевченка, на статті про його життя і творчість. Ці відомості були взяті з японських та китайських часописів за різні часи, головнопісля 1926 р.

Китайський національний щоденник «Го-мін-жи-бао» в Сан Франціско вмістив статтю про

Т. Шевченка 13 березня 1929 р.

В Харбині справа перекладу творів Шевченка на японську мову була прихильно зустріну-та японцями і була рже виго-товлена антологія української літератури.

Громада негрських методис-тів у Нью Йорку на занавісі в церковній залі має прикрасу — портрети Авраама Лінкольна і Тараса Шевченка. Коли про-відник української пресвітер-ської громади Василь Кузів за-питав негрського проповідника, пастора Джеймса Гімі, як це сталося, що в їх церкві красу-ється портрет Шевченка, він відповів: «Він наш. Він бо-ровся за права таких, якими ми були».

В американських словниках і енциклопедіях літератури, як подає 4-й річник УВАН, в шості з них теж пишеться про Т. Шевченка.

Критик і літературознавець Емануїл Ройс в «Літературній газеті» чч. 59 і 60 (Мюнхен) відзначає, що такі твори, як «Садок вишневий» і «Село і серце відпочине» — це речі, яких «можна перерахувати на пальцях у кожній літературі. Таких віршів не посоромився б

ні Гете, ні навіть сам Шекспір». За останні п'ять років свого життя (1857-61) Шевченко на-писав кількісно небагато. Але питомо вага тих творів надзви-чайно велика. Вони є голов-ним титулом Шевченка на без-смертя та на світову славу. Відповідний переклад їх на чужі мови міг би переконати всіх, що він може стояти по-руч найбільших поетів інших народів.

Михайло Грушевський — ве-ликий український історик, ви-значний організатор українсь-кої науки, написав монумент-альну «Історію України-Руси», що видана 1954 р. з Нью Йор-ку в 11 томах, а кожний має понад 600 сторінок великого формату, й п'ятитомову «Істо-рію української літератури». Ці праці ставлять його в ряд з західноєвропейськими вче-ними найбільшого калібру. Курс української історії Грушевсько-го було перекладено на чужі мови — болгарську, чеську, московську, німецьку і фран-цузьку. Усіх праць Грушев-ського начисляють понад 2.000. Ні один історик у Європі не може обійтися без праць М. Грушевського. **Юрій Богацький**

**Члени СУМ-у
в Австралії
в своїх
одностроях**

НА СПОРТОВІ ТЕМИ

Наша преса на еміграції уділяє спортовим справам далеко менше місця, ніж пресові органи інших (передо всім державних) народів. Це є зовсім природне явище, бо наш спорт в поневоленій Батьківщині знаходиться (як й інші ділянки нашого національного життя) під московським обухом, а на еміграції немає пригожих обставин для успішного розвитку нашого спортового життя.

А все ж таки ми маємо дуже багато талановитих спортсменів як в Україні, так і на еміграції. Однак в Україні наш спорт є під сильною контролею «старшого брата», який з одного боку ставить величезні перешкоди нашому спортові і забирає кращі українські спортові сили до своїх клубів у центральній Московщині, головну в Москві та Ленінграді, а з другого боку — не допускає чужинних спортсменів в Україну, але спрямовує їх у більшості до московських міст.

Що ж ми, властиво, розуміємо під спортом? Є це напруження всього організму людини для досягнення певної мети, зв'язане з якнайбільшим зусиллям м'язів, при чому настрій людини буває в більшості радісний. При цьому у значній мірі працює рівнож і наш інтелект, наше духове «я». Бо обидві функції — фізична і духовна — нашого «я» нерозривно зв'язані з собою по думці староримського вислову «*Sit mens sana in corpore sano*» («Хай буде здоровий дух у здоровому тілі»). Спорт розвивав-

ся і розвивається до тепер у більшості у містах, здебільше в центрах духової культури людства, а не на провінції, по селах, де населення і без того має нагоду напружувати свої м'язи більше, ніж цього є потрібно.

Розвиток спорту датується уже з прадавних часів. Багато родів спорту у поодиноких країнах вже зникли, інші знову виникають під різними видами, як, наприклад, пробують завести мадяри футбол на конях (при чому гравців є лише п'ять). Також є спроби організувати футбольні дружини виключно лише з жінок, що до тепер не мало занадто великих успіхів.

І у нас в Україні були різні роди нашого ж національного спорту. Ще перед першою світовою війною грала, наприклад, наша селянська молодь у деяких селах на Буковині у великий піст перед Великоднем (коли то ще не було багато роботи на полі) у «скрик-лі». У цій грі брало участь приблизно 8 осіб (по чотири на кожній стороні), хоч число учасників гри не було точно означене. Над самою грою не могли довше затримуватися через брак місця. А на самий Великдень відбувалися «Гайліки» у більшості українських місцевостей, далі грали у Великодні дні у «кічкання» писанками, проводили Великодній час на звичайних і «кручених» колисках, «цокалися» писанками і т. д.

Учні другої української дер-

жавної гімназії у Чернівцях грали перед першою світовою війною у вільний час «кички», інтелігенція наша грала під час літніх ферій по селах і місточках «турул» (гра подібна до тенісу). Саме ім'я «турул» звучить дещо по-румунськи, однак не пригадує собі, чи ця гра була розповсюдженою і між румунами. Це лише мала кількість специфічних національних ігор на порівнюуючо малій українській території. Дещо ширший відгомін і застосування мав перед 1914 р. наш січовий та сокілський спорт (у Галичині та на Буковині) з його різними вправами на майданах та різними фестивалями по селах і містах, включно до Львова та Чернівців. Наші парамілітарні довосенні січові та сокілські організації у старій Австрії відбували між іншим також свої власні вправи, які не завжди були тотожними з вправами в інших народів. Була це військова підготовка до організації наших славних Січових Стрільців у першій світовій війні та під час визвольних змагань.

Як бачимо з powyще наведеного, було в Україні дуже багато своєрідних українських видів спорту, про які можна б багато цікавого написати. При цьому тут не приходиться згадувати про такі види спорту, які мають міжнародне визнання і яким наша молода генерація радо займалася, як, наприклад, «футбол» (у той час прийнята була назва «копаний м'яч»), санкування, гаківка (ховзання на леді) і т. д.

Це саме можна б сказати і про інші країни, які практикують свій власний національний спорт. Не знаємо, куди треба зарахувати еспанську боротьбу з биками, яка не прийнялася в інших народів. Можливо також і тому, що цей

«спорт» з биками досить дикий, брутальний і кривавий, та якраз через це не підходить іншим народам. До речі, почав футбол в останніх роках поважно конкурувати з боротьбою з биками, коли зважити ту обставину, що еспанці (побіч італійців) мають найкращі в світі футбольні клуби і плавають за чужих талановитих футболістів просто казкові суми.

Отже є незвичайно багато родів національного спорту у поодиноких країнах, які не зазнали загального міжнародного визнання.

Якщо йдеться про поділ міжнародного спорту, то він дуже різnorodний і багатогранний. Якщо спорт застосовується до пір року, тоді він сезонний, як, наприклад, зимовий спорт: гаківка, лещетарство, різnorodні санкування і т. д. Напроти цьому існує виключно літній спорт: теніс, плавання (парусне, індивідуальне тощо), біги на різні віддалі та інші роди. Деякі роди спорту не знають жадної пори року, як, наприклад, футбол, полювання, тощо. Є лише виключно чоловічі і жіночі роди спорту. Переважно кімнатний (взагалі у замкнених приміщеннях) спорт «пінг-понг» улюблений особливо серед мужчин, але грають його також і жінки. В міру розвитку техніки розвинувся наколесний, автомобільний, літунський та інші роди спорту. Цей поділ спорту можна доволіно продовжувати, залежно від того, чи спорт відбувається на воді чи на суші, чи у ньому потрібна масова участь чи пишуються лише поодинокі особи (наприклад, бокс), чи спорт організують при допомозі домашніх звірят (наприклад, кінний спорт — головно в Європі й Америці — перегони біків — у південносхідній Азії і т. д.).

На тему «Спорт і політика»

можна писати дуже багато. Ми українці в першу чергу відчуваємо це на своїй власній шкурі, бо Москва наложила свою криваву лапу також і на український спорт. Переслідування українського спорту в різних його видах не має кінця, всюди патронують, як спортові шпигуни, москалі, так що і в спортових організаціях в Україні правдиві українці мусять часто говорити з собою пошепки; коли на спортових майданах в Україні часто-густо «слышно громкій разгавор, ето непременно рускіе», як не без іронії відмітив був в одному з своїх «сочіненій» такий «русскій» письменник Тургенев. Москва у ніякому разі не збирається дати дозвіл українським спортовим дружинам або поодиноким талановитим українським спортовцям на виїзд за кордон, бо вони ненадійні для Москви, могли б залишитися закордоном і взагалі звернули б увагу культурного світу на відрубність українців від москалів. Через це якраз висилає Москва постійно так звані «всесоюзні» команди з тим простим розрахунком, що світ їх уважатиме за москалів. Однак не завжди вважає світова спортова преса «всесоюзні» дружини — чисто московськими. Нам приємно читати деколи у спортовій пресі західного світу, що такий-то і такий-то українець виявив себе у першу чергу як добрий спортовець. Недавно ми читали, наприклад, що світовий першун у бігу на віддаль є українець Куц.

Даремно домагаються від довшого часу скандинавські (шведські і норвезькі) країни від Москви, щоб їхнім футболістам дозволено грати з чисто українськими футбольними дружинами. Москва мовчить так само вперто, як це робить у випадку ЗДА та Англії, які

хотіли б нав'язати дипломатичні зв'язки з «суверенною» Україною, яка чейже має своє окреме від Москви міністерство закордонних справ. Забріханість і цинізм москалів вже відомі у всьому світі.

Інший, тільки що недавній приклад «політики» у спорті, це заборона еспанського уряду для своїх футбольних дружин грати з московськими «всесоюзними» футбольними дружинами. І то прямо з тієї простої причини, що Еспанія і Москва фактично не утримують між собою дипломатичних зв'язків.

Особливо скомпліковані є взаємовідносини між спортовцями обох частин Німеччини: Німецької Федеральної Республіки (Бонн) та так званої Німецької Демократичної Республіки (НДР). Справа у тому, що міжнародні спортові приписи не визнають обі частини Німеччини як рівновартних партнерів на міжнародних спортових імпрезах, а лише одну дружину для кожного роду спорту. Між спортовцями обох частин Німеччини тягнуться через це безконечні спори про те, який, наприклад, має бути пропорційний розподіл гравців з обох частин Німеччини, який має бути німецький гімн, який німецький прапор, в якій пропорції маєтись фінансувати спортові виправи закордон і т. д. В останнім часі прийшло, наприклад, до згоди про те, що видатки, зв'язані з висилкою німецьких дружин на спортову олімпіяду в Римі фінансуватимуть обі частини Німеччини рівно по одному мільйонові німецьких марск.

Ще більше напружені є відносини між спортовцями національного Китаю (Формози) і китайського континенту під проводом китайських комуніс-

тів. Причини ті самі, що й у випадку Німеччини.

Рівнож приходить до частих непорозумінь між арабами та спортовими дружинами Ізраїлю, бо араби в більшості відмовляються виступати у тих міжнародних спортових змаганнях, в яких беруть участь також і жида.

Кілька разів приходило до непорозумінь між італійськими та австрійськими спортовцями з тієї причини, що в австрійських спортових дружинах грали німці з італійського південного Тиролю.

Одна міжнародня спортова організація потягає німецьку комуністичну дружину до відповідальности за те, що вона не мала права брати участі в спортових імпрезах комуністичного Китаю, який не є членом цієї міжнародньої організації.

Можливо, що навіть виключать німців з членства організації.

Міжнародний футбольний світ мовчки бойкотував німецьких футболістів у моменті їх найбільшої перемоги — здобуття першенства світу з футболу 1954 р. у Швейцарії. Довголітні намагання німців, як найбільшої футбольної спільноти світу, влаштувати в Німеччині світові футбольні змагання, не увінчалися до тепер успіхом. Дається відчуті у міжнародній футбольній організації світу ФІФА певну нехоть до німців, яку легко запам'ятати особливо по другій світовій війні. Отже без «політики» не обходиться і у спортовій діянці. Подібних конфліктів у спорті можна навести далеко більше.

Спортовець

АВСТРАЛІЯ

ЗДВИГ СУМ-у В МЕЛЬБУРНІ, АВСТРАЛІЯ, В 1959 р.
На першому пляні: Члени Осередку СУМ-у ім. гет. І. Мазепи в Мельбурні.

3 життя і праці СУМ-у

ІХ Здви́г СУМА в Елленві́л

В днях 3-4-5 вересня ц. р. на Оселі СУМА в Елленвіл (США) відбувся дев'ятий з черги Всеамериканський Маніфестаційний Здви́г СУМА для Осередків південносхідних стейтів, під кличем «Борці за волю України — наш ідеал і дороговказ». В Здви́зі взяло участь понад п'ять тисяч осіб, з того 1.500 членів СУМА і юнацтва. Здви́г відкрито в суботу, 3 вересня, в пополудневих годинах піднесенням прапорів і молитвою, яку провів прибулий з Риму о. Теодор Тисак.

По відкритті Здви́гу почалась велика мистецька програма з самодіяльності Осередків і легкоатлетичні спортові змагання.

Ввечері цього ж дня відбулась велика сумівська ватра (сумівський вогонь) з багатою програмою.

В неділю, 4 вересня, Здви́г почато відправленням Святих Літургій. Маніфестаційна частина Здви́гу почалась о год. 2 по полудні. На гарно прибраній трибуні в почесній президії засіло багато представників політичних і громадських установ. В почесній президії були також о. Любомир Гузар, о. Теодор Тисак і о. Сергій Непраль. Після відкриття маніфестаційної частини Здви́гу, програмову доповідь виголосив голова Головної Управи СУМА д. Михайло Фурда.

На Здви́г наспіло багато привітів. Від УККА і УНС вітав Здви́г п. Дмитро Галичин, від організації Визвольного фронту — мгр. Володимир Боровик, від Союзу українців католиків «Провидіння» — п. А. Гординський, від Головної Управи ООЧСУ — проф. Микола Чировський, від щоденника «Свобода» — ред. Драган, від Головної Управи Т-ва Ї. вояків УПА — Євген Несторук, від Гетьманців-Державників — сот. Микола Зілінський, і багато інших. На Здви́г наспіло рівнож багато письмових привітів, а саме: від ЗЧ ОУН, від Центральної Управи СУМ-у, від УВАН у США, від СУСТА, від Крайових Управ СУМ-у, від ген.-пор. Павла Шандрука та багато інших.

Здви́г СУМА привітали письмово віцепрезидент США Річард Ніксон, Секретаріят Білого Дому, Міністерство оборони, а крім цього наспіло понад сто привітів від сенаторів і конгресменів, губернаторів, посадників міст та від багатьох визначних політичних діячів.

Команда Здви́гу одержала теж понад п'ятнадцять привітів від різних чужинецьких амбасад.

Після великої сумівської дефіляди, в якій взяло участь п'ятнадцять Осередків з юнацтвом включно, відбулося продовження мистецької програ-

В цьому році в ЗДА в один час відбулося два СУМ-івські Здви- ги — один в Оселі СУМА в Елленвіл біля Нью Йорку, а другий в Шікаго для Осередків, що існують в західніх стейтах.

На фото, що його зробив п. М. Божик, бачимо трибуну з по- чесними гостями СУМА та членів Команди Здвигу, що відбувся в Шікаго. Командантом Здвигу був д. Дмитро Багрій.

ми, в якій взяло участь багато різних гуртків. Під час мистецької частини працювало «жюрі» під керівництвом п. Миколи Кармелюка.

В тих самих днях відбувся Здвиг Осередків СУМА, захід- ній стейтів, у Шікаго. Комен- дантом Здвигу СУМА в Шіка- го був д. Дмитро Багрій, а ко-

мандантом Здвигу в Елленвіл — д. Ярослав Гавур. На Здвизі схвалено постанови-резолюції, в яких закликається вільний світ мужньо протиставитися московській небезпеці. Полі- тична частина Здвигу була по- ставлена на високому рівні.

Микола Бачара

Величавий ХІ-ий Здви́г СУМ-у в Канаді

Цьогорічний, ХІ-ий з черги Здви́г Спілки Української Молоді в Канаді, що відбувся в неділю, 28 серпня ц. р., в оселі «Веселка» к. Актону, стояв під знаком масової участі членів СУМ-юнацтва, появи відділу пластунок і пластунів торонтонської Станиці і поверх 3.000 числа гостей. Окреме місце слід відвести тому фактові, що Здви́г СУМ-у звеличав своєю присутністю відомий політичний діяч і голова ЦК АБН п. Ярослав Стецько.

Бог поблагословив Здви́г СУМ прекрасною погодою. З Богом теж почали свій день члени СУМ, взявши участь у Богослуженні, що його відслужили о. М. Цурковський, о. В. Жолкевич і о. Я. Бенеш. Відповідну проповідь виголосив о. М. Цурковський. Співав під

час Богослуження чоловічий хор Осередку СУМ з Торонта «Прометей» під диригентурою проф. Лева Туркевича.

Організація Здви́гу лежала в руках Крайової Управи СУМ, але для ділового переведення маніфестаційного з'їзду було покликано окремий комітет, що його очолював д. Богдан Гірник. Комітет підготував програму Здви́гу, мобілізуючи до того всі Осередки СУМ, а далі всіх ентузіастів і приятелів нашої молодіжної організації.

На великому майдані «Веселки» згромадилися гості з різних місцевостей Онтаріо, щоб побачити маршуючі колони СУМ. На підвищенні, на тлі великих розмірів емблеми СУМ майоріли гасла цьогорічного Здви́гу — «Герої, борці за волю України — наш ідеал і дорого-

Стрункими лавами стали Осередки СУМА перед трибуною на цьогорічному річному Здви́зі в ЗДА. Вони з'їхалися, щоб ушанувати пам'ять борців за волю України.

Гордістю і прикрасою кожного Осередку СУМ-у є дівочі відділи. На фото. відділ СУМ-івок під час дефіляди на Здвижі в оселі «Веселка» біля Торонта, Канада.

вказ», »В 30-ліття процесу СВУ-СУМ«.

В оточенні членів Крайової Управи, Ділового Комітету та голови ГУ ЛВУ д-ра Романа Малащука — юначка і юнак СУМ привітали хлібом та сіллю п. Ярослава Стецька, а після того всі вони відійшли на трибуну, щоб зайняти місце в почесній президії.

Офіційне слово на відкриття сказав голова торонтонського Осередку СУМ Т. Волошин. Після цього слідував виступ голови КУ СУМ д-ра Матея Гути, який привітав усіх присутніх, склав «вірую» СУМ і згадав про тих усіх, що їм присвячений Здвиг. Однохвилинною мовчанкою віддано пошану тіням упавших борців за свободу України.

В своїй доповіді голова ЦК АБН порушив основні проблеми і питання, що зв'язані з буттям, ростом і життям української молоді поза межами України. Він закликав горіти вогнем великого, бажати і турботити за справедливим та недосяжним. Якщо українська молодь бунтувалася, го завжди проти культу малої людини і дрібних речей. »Для української молоді — говорив п. Я. Стецько — не було ніщо недосяжне, вона поривалася завжди на найважче і найвище, на »безумні«, як статечні це називали, — чини. Не добре є з молоддю тієї нації, якщо вона розрита сумнівами і зневірою, релятивізмом вартостей, скептично дивиться на свої сили, реальну сіру буденщину бере

за вихідну своїх прагнень, досягнень і змагань, а не свою мрію».

Привітавши членів СУМ і Пласту, що разом стояли в рядах, голова АБН відзначив це наскрізь позитивне явище.

Привітання від імені відділу КУК склав Я. Козловський, ГУ ЛВУ — д-р Р. Малащук, а від Пластової Станиці — пл. сенйор Р. Вжесневський.

В дефіляді частин СУМ з Торонта, Гамільтону, Ст. Кетеринс, Ошави, Велланду і Брентфорду взяли участь близько 400 юначок і юнаків. Пригравав до маршу музичний гурток під керівництвом Ю. Голубка.

Другу частину Здвигу — так сказати б, мистецько-самодіяль-

ну, розпочав виступ чоловічого хору «Прометей» під керуванням проф. Лева Туркевича.

Музичний гурток при церкві МВНЦ, що складається здебільша з членів юнацтва СУМ, виконав три пісні під управою Ю. Голубка. З Торонта ще виступали — В. Оленич і С. Коваль з відповідними до змісту Здвигу деклямаціями, а з сольовою точкою співак-баритон Андрій Сорока. Глядачів милували своїм виконанням, строями і характером гурти молодих танцюристів з Торонта, Ошави, Гамільтону і Ст. Кетеринс. Всі вони у супроводі фортепіана чи інших музичних інструментів виконували цікаві танки і показали низку вартісних танців. (—)

З цікавістю і зачудуванням приглядаються матері і батьки, як також діти до маршу відділу членів СУМ-у на Здвизі в Канаді. А хіба нема причини для зачудування, дивлячись на цих юнаків!

ХІІ-ий Здви́г СУМ-у в Бельгії

Після щасливого таборування у «Великому лузі» біля Маркур, ці юні члени СУМ-у взяли участь в річному Здви́зі в Бельгії, що відбувся в м. Льєж. Перший зліва — д. мґр. Є. Гаповський — Генеральний секретар ЦУ СУМ-у.

Сумівські Здви́ги в Бельгії вже від кількох років набирають іншого вигляду як під кутом перебігу, так і програми. Силою обставин в програмі Здви́гу активну участь бере виключно молодь. Таким чином сумівська організація набирає свого правдивого змісту — вона гуртує в своїх рядах правдиву молодь — молодших і старших юнаків і юначок та виховує їх в українському патріотичному дусі.

Цього року Здви́г відбувся в місті Льєжі, куди прибули учасники сумівського табору в Маркур, щоб разом з батьками і громадськістю відсвяткувати його закінчення та показати їм чого вони навчилися в таборі.

В цьому самому Льєжі, де в'ять років тому відбувся один може з найбільших сумівських Здви́гів в Бельгії. Дзвеніли тоді бруки старого міста під маршем сумівських колон... Лінула бойова пісня... Лопотіли на вітрі сині прапори... Сьогодні це вже діти тих сумівців, що ступають шляхами батьків. Однак і цього року не бракувало старших сумівців в одностроях, що виконували роль впорядчиків і організаторів свята, були опікунами молодого сумівського dorostu.

До Льєжу з'їхалося чимало наших людей, в більшості батьки учасників Оселі, але не бракувало також і таких, які приїхали, щоб підтримати україн-

ську імпрезу. Тимбільше, що погода була неначе на замовлення і це був, здається, один з рідкісних соняшних днів цьогорічного літа.

Діти приїхали з табору вже раніше і стрінувшись з батьками, поспішили до церкви. В українській католицькій церкві Службу Божу відправляв о. кан. Г. Фуканчик, а в УАПЦ — о. протопресв. І. Бачинський. З'їзд відбувався в забудуваннях Інституту, де міститься наша церква. Після Служби Божої о. рад. І. Кіг звернувся до молоді з святочною проповіддю, вказуючи на завдання супроти рідної Церкви.

Офіційну частину на площі розпочато звітуванням, піднесенням прапорів та святочним наказом. Голова КУ д. О. Коваль відкрив Здви́г, вітаючи учасників, та склав подяку зарядові Інституту по-українськи і по-французьки за уможливлення відбуття Здви́гу.

Також і Відділ Ю. СУМ-у «Винниця» з Вінніпегу, Канада, провів корисно цьогорічні ферії в відпочинково-виховному таборі.

Після того відбувся попис юнаків і юначок. В перших точках виступала молодь з вільноручними вправами — дівчата виконали «Боже Великий, Єдиний», а хлопці — «Гей, там на горі Січ іде». Народні танці у виконанні молодших юнаків і юначок дали нам змогу переконатись, як доріст захоплюється ними і як молодші стараються у виконанні дорівняти старшим.

Концертова частина, яка мала відбутися в залі, з огляду на гарну погоду, була виконана на площі. Дитячий хор виказав багато здібностей у дітей, а в диригентки п-ні Дратвінської багато сприту і терпеливості, бо за короткий час навчила вона кілька пісень на три голоси. Гарне враження справляли народні танці у виконанні старших юнаків і юначок «Запорозький герць», «Селезень», «Гопак». За це належить признання п-ні Зайченко — учительці танців. Музика до танців була забезпечена завдяки талановитій грі на акордеоні Е. Біленка

Після закінчення програми на площі, що включала ще сольові, дуетові і квінтетові пісні при акомпан'юванні гітари і мандолін, усі перейшли до залі, де була поставлена сценічна картина в трьох діях «Олеся», на підставі оповідання Б. Грінченка тої самої назви. З головніших риконавців треба згадати Б. Дибайла в ролі дідуся, Ганну Шпінду, що виконувала роль Олеси, С. Ковалишин, В. Козловського і Р. Ковальчука.

З вдоволенням верталися батьки з своїми дітьми додів, раді, що діти в таборі навчилися щось свого рідного та весело провели час в українському оточенні.

Г. О.

ЦЕ БУЛО НА «ВОЛИНІ»

Далеко від нашої рідної України, в чужині, під Альпейськими горами біля містечка Шонгав, щороку відроджується для нас під якимсь історичним чи географічним іменем — як цього року «Волинь» — друга «маленька Україна». Хоч вона не така гарна і не така мила як наша Батьківщина, все ж таки панує тут український дух, лунають українські пісні, відносяться українські танці і на кожному кроці чути своє рідне українське слово. А високо на щоглах гордо майсять український національний та сумівський прапори.

Вже 8-ий раз з'їхались члени СУМ-у з цілої Німеччини, Франції та Голляндії на цей

майже вже їм рідний кусок землі. Багато вони тут вже разом пережили, багато милих споминів повезли додому.

На початку нашого таборування на «Волині» мали ми честь вітати Преосв. Кир Платона Корниляка та ще багато інших милих гостей. Кир Платона привітали ми українським звичаєм: хлібом і сіллям, віршами та нашою піснею «Гість у дім — Бог у дім». Мені здається, що кожному потекла сльоза, коли наші молоденькі сумівки Ірина Зелена (Франція) та Надя Ковальчук (Німеччина) заспівали, під час прийняття на честь гостей, «Моя надія одинока є повернутись в рідний край».

Традиційно — хлібом і сіллям — Високого гостя, Преосв. Кир Платона Корниляка, привітали члени СУМ-у з Німеччини на своєму літньому таборі «Волинь» біля Шонгав під Альпами.

Під час Світового Евхаристійного Конгресу в Мюнхені в 1960 р. юні і старші члени СУМ-у виступили в програмі святкового концерту, а також брали участь в поході на вулицях міста.

Я вірю, що коли приходилось прощатися, то Владика та всі гості не дуже радо покидали наш табір.

Після того минуло ще багато гарних днів. На жаль, мали ми трохи погану погоду, бо часто відвідував нас той найбільший ворог табору — дощ. але наш командант, д. Роман Дебрицький, не давав нам сумувати. Він своїм гумором і гарними жартами розганяв навіть найбільші хмари з дощем.

Гарним спомином останеться для нас також Світовий Евхаристійний Конгрес у Мюнхені, в якому взяли участь всі учасники нашого табору «Волинь». Перший день були ми на урочистій Службі Божій, яку відправляли всі наші Владики, а на другий день учасники табору влаштовували сумівський

концерт для наших паломників, на якому був присутній також Владика Кир Іван Прашко з Австралії і багато українців з Мюнхену, а також з інших сторін Німеччини, Франції, Бельгії та Англії. Напевно не один чужинець подумав собі: «що це за якесь молоде військо машерує», коли побачив нас на вулиці Мюнхену. Деякі навіть підходили і питались, хто ми є.

Але прийшов також і час, коли ми запалювали востаннє сумівські вогні. Командант, д. Роман Дебрицький, прощав членів Команди табору в такому складі: ген. писар — Василь Цюпа, обозний — Іван Холявка, таборовий лікар — д-р Сілецький, програмова — Надя Василик. Також проводили дівочого та юнацького кошів: ко-

гом С. Голяшем таборували ще в 1953 році «Гайдамаки». Від тоді сотні юнаків та юначок провели незабутні хвилини чи то в «Холодному Ялі», «Хортиці», «Жовтих Водах», «Конотопі», «Одесі» чи інших таборах, які кожного року мають іншу назву, але є незмінні своїм багатством таборового життя.

В цьому 1960 році, в котрому припала 10-та річниця героїської смерті Головного Командира УПА, ген. Тараса Чупринки, табір названо «Білогорща». Відповідно до того була уложена виховна програма. Юнацтво ближче познайомилося з новітньою добою історії України. Лісами й полями далекого гомону неслися українські повстанські пісні, що їх бадьоро співали таборовики, а особливо вечорами біля суміських вогнів; пісні ці чарували найбільше.

В таборі, що вперше тривав повних три тижні, було 99 учасників, в тому 54 юнаків та 45 юначок, з яких 80 було з Осередку ім. М. Павлушкова, 17 з Осередку ім. Крут, а 2 — з Осередку ім. полк. І. Богуна. За табір відповідала Команда в такому складі друзів і подруг: Командант — П. Надзікевич, бунчужний табору юнаків — Я. Куляс, бунчужна табору юначок — М. Яцків, обозний підтабору старших юнаків — М. Куляс, обозний підтабору молодших юнаків — П. Крутяк, обозна підтабору старших юна-

чок — М. Деркач, обозна підтабору молодших юначок — Л. Шкуруда, інтендант — І. Карасейчук, писар — П. Гнатів, виховники: І. Павлик, А. Субота, Ю. Дикий, М. Сорока і Б. Лесюк. Технічною обслугою кухні завідували члени Батьківського комітету, яким до помічч були С. Косовський і О. Тягнибок. Крім виховної програми, яка базувалася на героїці УПА, житті повстанців, ген. Т. Чупринці, входило ще українознавство і впоряд як і руханка, спортові гри і забави, прогульки, плавання і т. п.

Табір відвідав і в ньому перебував цілий день п. Ярослав Стецько, голова ЦК АБН. В неділі два рази відправили Службу Божу отці М. Ваврик і Пащак.

В часі таборування учасники вислали окремі листи до своїх побратимів у суміських таборах в Елленвіл коло Нью Йорку і на «Веселці» біля Торонто.

На закінчення табору юначки та юнаки одержали спеціальну відзнаку проєкту д. Б. Білоуса, яка символізує Україну в огні і бурі революції, на шляху якої стоїть трагічна подія в Білогорщі року 1950.

Команді табору та керівникові Відділу Ю.СУМА «Одеса» при Осередку ім. М. Павлушкова д. М. Яременкові належить признання за так успішне влаштування та переведення табору.

В. Кусик, Шікаго, США

В програму СУМ-івського таборування включаються не лише спортові та розвагові вправи та ігри, але й курси українознавства та гутірки на різні виховні теми. На фото. група юнаків СУМА в таборі ім. ген. Тараса Чупринки в оселі СУМА в Елленвіл під час гутірки, яку переводить бунчужний табору д. Теодор Боднар.

шову — Ірину Колішко, бунчужну — Олю Романчук, писаря — Надію Шиленко, члена проводу Коша — Христину Василик, кошового — Ярослава Вовка, бунчужного — Богдана Євтимовича, писаря — Івана Хом'яка, програмового — Богдана Семчука.

Як знак подяки нашому ко-

мандантові, залунало тричі в таборі грімке «слава». Кожний обіцяв, що буде цілий час пильно в своїм Осередку працювати, а на другий рік знову приїде до свого юно-сумівського літнього табору.

Ірина Вовк,

Піннебург, Німеччина

ЗДА

«БІЛОГОРЩА» НАД ЖОВТОЮ РІКОЮ

Білогорща пригадує нам одну з трагічних подій у нашій історії, а цим юначкам і юнакам СУМ-у — щасливі хвилини таборового життя над Жовтою рікою в ЗДА.

Восьмий з черги вишкільно-відпочинковий табір Ю.СУМА, що його рік-річно влаштовує Осередок СУМА ім. М. Павлушкова в Шікаго, відбувся цього літа в часі між 10-им та 30-им липня. Як і в минулому, так і тим разом сумів-

ський табір розташувався над Жовтою рікою, на фермі великого приятеля нашої молоді, доктора І. Смука, яка є поселена в гарних околицях стейту Індіана, біля 100 миль на південь від Шікаго. Там і вперше зі своїм командантом дру-

Табора Юнацтва СУМ-у в Британії

Кожного року Крайова Управа СУМ-у у В. Британії зустрічається з щораз то більшими труднощами при влаштуванні виховно-відпочинкових таборів для юнацтва. Якщо ще в 1958 р. КУ СУМ-у сумнівалася в тому, чи буде зголошено відповідне число дітей до таборів, то вже в минулому році вона зустрілася з таким числом дітей, що малій частині з них треба було відмовити участі в таборі. Щоб не створилося подібне положення і цього року, КУ негайно після закінчення таборування в 1959 р. зробила заходи, щоб підшукати ще одне приміщення (крім інвалідської оселі СУБ-у) під табір. Другою причиною для влаштовування

двох таборів є те, що вже є велика кількість юнаків віком від 8-11 років і від 11 до 14 років. Це вимагає підготування двох різних таборових програм, а переведення їх одночасно в одному таборі дуже перешкаджає в виховній праці.

Цього року в таборах, які влаштувала КУ СУМ-у, брало участь 267 юначок і юнаків, в тому числі 11 осіб з Бельгії і 7 з Німеччини. Завданням цих останніх було познайомитися із виховним процесом на нашому терені, а опісля працювати у своїх Відділах СУМ-у, коли повернуться на місце свого перебування.

За традицією, табори СУМ-у мали назву «Юнацька Січ» і

творили два Коші. І-й Кіш розташувався на терені інвалідської оселі СУБ-у в Сиденгерст. Кіш поділений був на дві сотні, а сотні на 11 роїв. І-ша сотня — ім. ген. Т. Чупринки — в числі 75 юнаків, поділена на 6 роїв: стрільці, тури, лучники, вовки, тигри, орли. 2-га сотня — ім. кн. Ольги — в числі 48 юначок, була поділена на 5-ть роїв: русалки, лисички, чайки і зозулі.

Команда табору: кошовий — д. М. Гринюк, обозний — інж. В. Олесків, писар — д. С. Андрушків, медсестра — п-на В. Річ (перший тиждень) потім п-га В. Гринюк. Стенні — п-га Л. Стадник і д. М. Соломка, ройові-виховники: п-ги Е. Рубель, Чубата, Шмондрак, дд. О. Марковський, Д. Василюк, М. Панас, М. Скрипець і А. Нестор.

Головним кухарем вже другий рік з черги був п. С. Товпига, якому допомагали пп. Могилевич і Колесник та дві пані.

2-й Кіш був приміщений в школі біля Брадфорду. Він був поділений також на 2 сотні: ім. св. Юрія Переможця — 70 юнаків, та ім. Ольги Басарабової — 58 дівчаток. Вони поділені на 11 роїв, а саме: леви, олені, соколи, горобці, півні, зайчики та чайки, горлиці, лисички, зозулі і ластівки.

Команда в тому таборі була така: кошовий — д. П. Фучко, бунчужний — д. Ревіляк, писар — д. М. Миколишин, обозний д. А. Скальський, медсестра — п-га Ревіляк. Ройові-виховниці: п-ги А. Деремenda, К. Мотрук, Л. Марків, М. Кашевка, С. Скіпчак і Ю. Желінська; виховники: дд. П. Сачик, М. Кузик, М. Мельничук, О. Олесків, О. Ярець-

кий, М. Феркуняк. До табору прибув з Німеччини, як гість, п. М. Ломацький, який дораджував у виховній праці. В кухні працювало 7 осіб.

Програма тритижневого таборування передбачувала 126 годин занять з 22 різних предметів. На стислі лекції українознавства призначено 18 год., на купіль і навчання плавання — 16 год., на прогулянки — 30 год., на спорт — 12 год. і на інші предмети від 2 до 4 год. Як у одному, так і в другому таборі юнацтво видавало, з допомогою виховників, свою газету: в І-му Коші — «Нашу пошту», в 2-му — «Наш клич». Кожної суботи відбувалися «сумівські вогні» — втри, при яких юні члени СУМ-у показували свої досягнення з таборування, скетчі, співали, танцювали і інше.

Духовну опіку над учасниками 2-го Коша мав о. радн. М. Ратушинський. Голова КУ СУМ-у д. Я. Деремenda в першому тижні таборування перебував у 1-му Коші, а в двох наступних відвідував (після праці) 2-й Кіш. В цьому таборі спочатку були труднощі, бо його було споряджено на 120 таборовиків, а прибуло 135, але вдалося й тому зарадити. Треба було купити майже повний виряд для другого табору, як шатра, ліжка, сінники, коци, простирала, посуд і т. п. Все ж таки КУ СУМ-у сподівається, що українська громадськість зрозуміє, що для ведення виховної роботи потрібно дуже багато грошевих засобів і дасть щедрю допомогу.

Під час моїх відвідин таборів я запитував дітей про умови таборового життя і їхні враження. Відповідь була: «Добрі, дуже добрі».

В. Бойчук

У 10-річ'я Осередку СУМА ім. «Київ» у Дітройті — Захід

ПЕРША ДЕКАДА

Десятиріччя існування і праці — це безперечно важлива дата, що її варто відзначити. Тим більше вона варта уваги, що тут іде про організацію молоді на новому ґрунті, серед безлічі нових труднощів і зовсім нових обставин.

Відзначаючи десятиліття нашого Осередку, не ставимо натиску на матеріальні здобутки, не підкреслюємо особливо фактів, що їх вартість можна висловити в цифрах доларів, бо це вартості проминальні, змінливі, залежні від економічної кон'юнктури, але гордимось тим, що за минулих десяти років здобуто, приєднавши до нашої організації молодь, яка шукала форми і вияву служби Батьківщині-Україні, покинутій за «сімома ріками і горами».

Всі вияви нашої праці продовж минулого десятиліття — це ніщо інше, як тільки шукання способу наблизити якнайбільше сувору дійсність до атмосфери Рідної Землі, що в багатьох залишилася неясним образом, але глибоко захованим на дні душі. Всі форми праці Осередку мали на меті дати членам й українській громаді відчуття України тут з усіма її проблемами сучасної хвилини, з її суворою героїкою та рішенням продовжувати боротьбу аж до перемоги.

Підсумовуючи працю Осередку за минулих десяти років, знайдемо багато фактів, що будуть говорити про всестороннє зацікавлення членства, будуть підкреслювати господарські здібності і мудрість рішення, будуть свідомством послідовної плянової праці, але найважливішим поза всякий сумнів треба вважати організування в рядах ЮСУМА нашої дітвори. Це й є зацеплення тої самої ідеї ще одному поколінню, а тим самим продовження життя організації у дальші десятиліття.

Коли ідеї основників Осередку стануться ідеями юного dorostu, то праця Осередку сьогодні і завтра буде шляхом до далекої, але так близької нам України.

10 РОКІВ НАПРУЖЕНОЇ ПРАЦІ

(Із хроніки десятилітньої праці Осередку СУМА «КИЇВ» у Дітройті — Захід)

Хроніка визначусь початок СУМ-івської організації на заході міста на 22-го вересня 1950 року. Тоді в «Українському Народному Домі» в Дітройті створилася ланка СУМА і організаційно пов'язалась із існуючим Осередком ім. гетьм. Пилипа Орлика на сході міста. Ланку очолив друг Василь Харів і разом із гуртом завзятих співробітників довів її до основуючих загальних зборів самостійного осередку, який пізніше прийняв ім'я «КИЇВ».

Від перших загальних зборів (11-го березня 1951 р.) розгорнулася широка робота. Спершу організація членства, творення театральної і танцювальної ланок, поживавлення культурно-освітньої праці, а далі — творення із тієї рухливої і непосидючої громади юнаків і юначок здисциплінованої організації молоді з чітко окресленими завданнями. Лекції, святкові сходи, прогулянки, зустрічі з членами сусідніх осередків, академії, літературні вечори, спортові імпрези, фестивали тощо — оце перелік діяльності новозаснованого Осередку СУМА «Київ» у першому році існування.

Після першого організаційного періоду, Осередок СУМА став незвичайно бажаним партнером у дітройтському громадському житті. Сумівці не тільки дбали про свій Осередок, але дуже часто були незвичайно активні в інших громадських організаціях, і були їх душею.

Не будемо вичисляти всіх по-друг і друзів, котрі причинилися до росту Осередку. Із прізвищ подамо тільки голов Осередку, а були ними друзі: Горак Антін, Ващук Іван, Коришшин Григорій (по одному рокові), Футала Лев, Василина Євген (по два роки) і Терлецький Іван (три роки).

ТЕАТР І ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ГУРТОК ОСЕРЕДКУ

Одним з перших став працювати аматорський драматичний гурток. Ще в першому році існування Осередку, драматичний гурток із великим успіхом поставив «Вєфлєсмську ніч», Пізніше гурток мав більші чи менші труднощі, але роботи своєї не припиняв, готуючи то програму до імпрез, то окремі вистави, як «Степовий гість», «Зв'язкова Галя», «Панна Гапка», «Дай серцю волю» та інші. Мистецьким керівником була пані О. Самойлович. Тут слід згадати великого сн-

Юнацька частина танцювального гуртка Осередку «Київ» під час виступу на Здвізі СУМА

тузіяста театру друга Ярослава Петращюка, котрий багато часу присвячував цій справі. Постав при Осередку також танцювальний гурток, керівниками якого були пані Оля Гаховська, друг М. Терлецький, а останньо є панна Йоанна фон Драґінда. Праця цього гуртка не припиняється й досі з тією однак різницею, що замість доспехів — до гуртка належить тепер сумівське юнацтво. Треба згадати гарний успіх нашого танцювального гуртка на стейтійовій виставці, а також виступ у програмі концерту американської «гайскул» у місті Ваяндот.

НАЙРАЖЛИВІША ДІЛЯНКА

Найважливішою подією в праці Осередку треба вважати започаткування праці з дорос- том — з юним СУМ-ом. Спроби організувати гуртки дітвори в рамках Осередку були від

Великим успіхом може похвалитися танцювальний гурток при Осередку СУМА «Київ» у Дітроїті.

[illegible]

самого початку, але вони не були тривалими. Щойно схвалення Головною Управою СУМА наших заходів у 1953 році поставило на ноги Відділ Юнацтва СУМА «ПОЛТАВА».

Немає сумніву, що щойно започаткування роботи із юнацтвом надало роботі Осередку бажаного змісту. Стали зростати ряди юнацтва, почали діяти окремі ланки. З того часу рік-річно юнацтво бере участь у літніх таборах, виступає з програмою на суміських здвигах і влаштовує зласні імпрези, а що найважливіше — вчиться і виховується. Здається, ніяка ділянка не потребувала стільки труду, що юнацтво. І тут варто назвати

прізвища людей, які ввесь свій вільний час присвятили юнацтву. Керівниками Відділу Юного СУМА «Полтава» були: подруга М. Сулима і друзі Євген Васирина і Федір Токарчук; останній вже кілька років перебуває на так важливому пості.

Крім членів Осередку, з юнацтвом працювали і працюють прихильні до нашої організації старші громадяни. Згадаймо для прикладу паню Ліду Сою, яка створила оркестру ЮСУМА, великого приятеля сумівської молоді п. Якова Яворівського, п. І. Сточансь-

кого, паню З. Гоїв, проф. М. Дольницького, п. П. Рогатинського.

ОРКЕСТРА «ДНІПРО»

Сьогодні єдина українська оркестра в Дітройті — це наша оркестра «Дніпро».

Наш сусідній Осередок пишається своїми бандуристками, а ми цілком оправдано гордимся оркестрою «Дніпро».

Початок нашої оркестри сягає до лютого 1955 року, а вже в листопаді того ж року наша оркестра мала перший свій виступ на листопадовому святку-

Група юнацтва СУМА при Осередку «Київ» у Дітройті після занять із своїми виховниками.

ванні. Початки були важкі. Треба було закупити інструменти і їх закуплено: члени оркестри зложили по сто доларів, а решту доложив Осередок. З музикантами не було краще. Між охочими грати були й такі, що вперше брали до рук якийсь інструмент. Але завзяття музикантів і наполегливість диригентів (спершу п. проф. В. Вірстюк, а тепер д-ра Б. Кушніра) перемогли початкові труднощі.

Сьогодні оркестра «Дніпро» має великий склад (44 музиканти), багатий репертуар і славу одної з найкращих оркестр. Її виступи вітшаються великою популярністю. Її виступів слухали тисячі українських і неукраїнських громадян Клівленду, Шікаго та Діт-

Гордість Осередку СУМА «Київ» у Дітройті — оркестра «Дніпро» — сфотографована під час виступу на академії в честь гет. Івана Мазепи.

* * *

Юно-сумівська мішана оркестра при Осередку СУМА «Київ» у Дітройті з учителькою панєю Л. Соєю.

ройту, великих міст, де відбувалися сумівські здвиги.

Наша оркестра має ще одну прикмету: вона — молода. На 44 музиканти аж 24 — це юнаки і юначки з нашого Відділу «Полтава». А це дуже важне, що наша оркестра має надійний доріст.

ОСЕЛЯ «КИЇВ»

Мати можливість вирватися із задушного міста, мати свій власний закуток гід табори юнацтва, на відпочинок для старших і на розвагу для молоді, було мрією керівників нашого Осередку від початку його існування. Члени Осередку почали розшукувати відповідний об'єкт на свою власну оселю. Що неділі наші друзі промірювали далекі дороги степу, оглядаючи різні запушені фарми. Аж врешті знайшли сорок акрів землі, лісу і води. Зважили всі «за» і «проти» — і купили. І той колись дикий закуток над Вгітмор Лейк називали «Київ». Була це непролазна пуща. Прорубані стежки і дороги опоясують сьогодні

Оселя СУМА «Київ» коло Дітройту є місцем, де наші члени не лише відпочивають, а й виховуються в українському патріотичному дусі.

оселю «Київ» із чудовими куренями для таборування юнацтва, мурованою кухнею, буфетним будинком і прекрасною естрадою на виступи ансамблів.

Оселя «Київ» — це окрема корпорація, що має понад сто учасників. Одні зложили ти-

Члени Ю. СУМА при Осередку «Київ» у Дітроїті часто беруть участь у місцевих радіо-програмах, як показує це фото.

сячі доларів на закуп землі, а інші тисячі годин творчої радісної праці, щоб розцвітала наша оселя «Київ» — маленький клептик України.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Проминуло десять років кипучої праці, шукань найкращих шляхів розбудови нашого громадського життя. Тому десять років гурток молодих людей оснував наш Осередок, а сьогодні ці люди ведуть перед у громадській роботі. Сніг припорошив буйні чуприни, роки стишили буйність молодечого запалу, життєвий досвід надав словам цих запальних колись юнаків поваги і певности, а кожний їх вчинок сьогодні — це виправдання доцільности. І тепер не раз бачите їх, як стоять разом, задивлені на гурток непосидючої дітвори в сумівських одностроях, і вам стає ясно: це сумівці-батьки виховують нове сумівське покоління.

На маргінесі ювілею Осередку СУМА «Київ» у Дітроїті

В ювілейних підсумках підкреслюється, звичайно, самі позитивні досягнення тим більше, коли ювілят може їх дійсно і заслужено записати на свій рахунок.

Про недоліки, недотягнення в цих підсумках не говориться нічого, або лише так, не начебто мимоходом. Але той, хто збоку уважніше приглядався до дії ювілята за пройдений час, бачить не лише світла, але й тіні в цій дії. Ми зараховуємо себе саме до таких обсерваторів і тому з на-

годи десятиліття Осередку СУМА «Київ» в Дітроїті хочемо, бодай коротко, поговорити і про світла і про тіні ювілята.

Не можна заперечити, що неперебійна і успішна праця Осередку впродовж десяти років, і то в таких умовах, в яких приходилося йому працювати, заслуговує на те, щоб її відзначити ювілеем. Тож зі щирого серця вітаємо дорогого ювілята і бажаємо йому всього найкращого до другої десяти-ки його існування.

Приглядаючись до праці Осередку від початку його існування аж по сьогодні, мусимо з повним признанням підкреслити в першу чергу його живу загально-громадську активність на дітройтсько-українському ґрунті. Ця активність виступає тим яскравіше і заслуговує на тим більше признання, коли взяти до уваги явище щораз то більше зростаючого браку заінтересування національно-громадською працею, втечу від національно-громадських обов'язків, а в слід за цим і зростання національно-громадської неактивно-

сти не лише поодиноких одиниць нашої громади, але і поодиноких організацій.

Немає де правди діти, що на тутешньому терені є такі наші організації, які існують вже лише по інерції, животіють. А Осередок «Київ» живе і діє! Правда, і до цього життя, і до цієї дії можна мати деякі застереження, але це ніяк не зменшує факту живучости організації.

Пригадаймо собі життя Української громади в Дітройті за минулих десять років. Різні його вияви, але коли йшлося про вияви загально-національ-

На Здвизі СУМА в Шікаго в 1960 р. з великим успіхом виступали з'єднані хор і духова оркестра з Осередку ім. М. Павлушкова під диригентурою проф. І. Повалячека. (Фото. М. Вожака)

ної дії, то ніколи і ніде не бракувало в ній нашого ювілята. А скільки ініціативи вклав Осередок в цю дію! Таким чином Осередок став одною з рушійних сил усього українського життя в Дітроїті, і цього не можна не доцінювати. Зокрема не можна цього не доцінювати на тлі дій організацій Визвольного фронту. Багато ясних сторінок бачимо теж у внутрішній праці Осередку впродовж пройдених десяти років. Ми не будемо спинятися на деталях тієї праці, бо про неї довідаємося з наведених підсумків. Спинимось лише на найважливішому, а саме над вихованням СУМ-івського юнацтва.

Колись на рідних землях ми ставили питання національного виховання нашої молоді на перше місце цілої нашої національної політики і, як такому присвячували йому багато уваги, праці, часу, фондів, організаційного хисту, а що найважливіше — багато відданості, тепла і любови. Там про це виховання дбали і родина, і школа, і церква, і ціла наша спільнота. Крім того, та наша молодь жила на рідних землях, з якими була зв'язана безліччю видимих і невидимих ниток свого щоденного життя. Процес денационалізації не мав там до неї приступу, а сам факт, що загроза денационалізації виходила від окупанта-ворога, насторожував нашу молодь і робив її ще більше відпорною.

Цілком інакше виглядає ситуація тут: тут наша молодь живе на чужому, але не ворожому ґрунті а при цьому ще так привабливому, а роля і сила чинників, які повинні дбати про національне виховання нашої молоді, відповідно до тутешньої дійсності, ослаблені: **послаблена роля родини, шко-**

ли і церкви. Лишається, отже, конкретно лише два чинники, які можуть і мусять дбати про національне виховання нашої молоді, **а це школи українознавства і молодіжні організації.** Звідси вся вага виховання юнацтва в СУМА. Осередок-ювілят старався, по своїх силах, вив'язатися з цього завдання найкраще. Вже сама кількість юних СУМ-івців та оселя з прекрасними будинками — це найбільш переконливі докази цього. Лишається лише побажати теперішній і всім майбутнім управам Осередку ні на хвилину не випускати з поля зору у своїй діяльності цього важливого питання не лише для майбутнього самої організації, але й народу, та побажати повних успіхів на цьому секторі в праці Осередку.

Осередок-ювілят зробив за час свого десятилітнього існування дійсно багато, хоч, може, й не все і не завжди вповні задовільно. І цим ствердженням ми переходимо до розгляду деяких тіней в дотеперішній діяльності Осередку.

Впродовж свого десятилітнього існування Осередок-ювілят хворів на притаманну українському громадському житті хворобу — брак витривалості в праці, і відси-то періоди запалу і живої активності чергувалися з періодами упадку цього запалу і послаблення активності Осередку. Визначний чеський державний муж і глибокий мислитель, професор Тома Масарик, сказав: «Найважливішою в громадській праці є та дрібна щоденна праця, якої ніхто не хоче робити, бо вона дрібна, а чей же ціле життя складається з дрібних справ і без дрібних складових частин не має цілості». Кожна праця в житті організації є важна: оркестра так. як танцювальний гурток; господар-

ський чи фінансовий сектор так, як культурно-освітній і т. д. Всі ці галузі складаються на цілість праці організації і в цілій праці мусить бути розпланована рівномірність дії, а далі витривалість у її виконанні. Зокрема така розпланованість і витривалість мусить бути в секторі виховання СУМ-івського юнацтва. Ми добре розуміємо, що деякі браки в цій розпланованості і в цій витривалості були спричинені часто-густо життєвими умовами членів, але ж ці життєві умови не є знову ж аж такі, щоб цілий тягар праці і відповідальності за неї лежав лише на одиницях, які, зрештою, не живуть в інших, кращих умовах, ніж решта членів.

І коли іде про Ю-СУМА, то поруч загально національно-громадського заінтересування, для батьків юних членів СУМА вирішну роль мусить відігравати ще й чисто особисте заінтере-

сування, щоб їхні діти мали якнайкращі умови інтелектуального та фізичного розвитку і найбільше гарних переживань в юно-сумівських частинах Осередку.

І коли, призадумуючись над пройденим десятилітнім етапом праці Осередку, візьмемо до уваги з одного боку всі ті недоліки, спричинені головню життєвими умовами як цілої організації, так теж поодиноких її членів, а з другого — ті досягнення, які Осередок може цілком заслужено записати на своє конто, то треба беззастережно визнати, що праця, яку виконав Осередок впродовж свого цілого десятилітнього існування, була справді велика. Нею здобув він собі заслужене місце в українській місцевій громаді і за це належить йому щира подяка і признання.

Громадянин

10-Відділ ООЧСУ щиро вітає місцевий

**Осередок СУМА »КИЇВ«,
з нагоди 10-літнього його існування.**

Високо оцінюючи виховну роботу Осередку »Київ« серед молоді, на заході міста — 10-тий Відділ бажає йому якнайкращих успіхів в дальшій праці для добра української молоді і народу.

10 Відділ ООЧСУ — Дітройт

**Спілка Української Молоді Америки
Осередок — Пилипа Орлика
вітає**

**Осередок »КИЇВ«
з його 10-літнім ювілеєм**

Управа

**292 ВІДДІЛ У.Н.Союзу
вітає**

**ОСЕРЕДОК »КИЇВ«
З ЮВІЛЕЙНИМ РОКОМ**

П. Кізел — голова, П. Сулима — секретар, В. Федик — касієр.

Привіт з нагоди 10-ліття Осередку »КИЇВ«
передає

Український Народний Дім

4655 Martin Ave., DETROIT 10, Mich.

Сердечні побажання від
Т-ва »ЗАПОРІЗЬКА СІЧ«
75 Відділ У.Н.С. в Дітройті.

П. Рогобинський — предсідник
Б. Верещинський — секретар
П. Павлик — скарбник

Привіт від українського Бюра Реальностей і Асекурації
W. CHAWS, LL. D.

Real Estate Broker — Notary Public

INSURANCE

Office TA. 6-1919

6729 Michigan Avenue, Near Martin,
Detroit 10, Michigan.

Свій до свого, асекуруйте через нас доми, меблі, авто і т. п.

З 10-літнім ювілеєм Осередку »Київ«

Вітає і засилає щирий привіт

Родина Боднарів

Сердечні побажання

з нагоди 10-ліття Осередку С У М А

складає фірма:

**EUROPIAN STYLE
SAUSAGE**

DETROIT, MICH., U. S. A.

Теодозій і Анна

Марковичі

**Сердечні поздоровлення
від**

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

GIFT PARCELS FOR OVERSEAS COUNTRIES

6446 MICHIGAN AVE.

DETROIT 10. MICH. TA. 5-7560

П. РОГАТИНСЬКИЙ

Tel. LU-4-3588

MOKRY DONUT & PASTRY SHOP

Specializing in Wedding & Birthday Cakes

STEPHAN MOKRY, Prop.

8915 Michigan Ave., DETROIT 10, Mich.

ПРИВІТ З НАГОДИ 10-ЛІТТЯ ОСЕРЕДКУ »КИЇВ«.

Українська Книгарня М. Білоскурського перенесена

з 6440 Mich. Ave., DETROIT, до нового приміщення під число

6720 Mich. Ave., DETROIT 10, Mich.

Tel.: TA. 6-6575

Air Conditioned Chapels

Private Parking

A. HRADOWSKY

FUNERAL HOME

4141 CLIPPERT
South of Michigan

PHONE:
TASHMOO 5-4426

**Родина Градовських,
щиро вітає Осередок »Київ«
з нагоди 10-ліття**

APPOINTMENT BY
PHONE APPRECIATED

TYLER 4-0221

MODERN - AIR CONDITIONED_____

_____ *Bonish Photo Studio*

CHILDREN - CANDID
and WEDDING PHOTOS

6764 W. WARREN AVE., near Martin
Hours: 9 to 6, Wed. and Sat. 9 to 8
Free Parking DETROIT

Best deals on
1961 RAMBLER, LARK, MERCEDES BENZ, DKW,
AND ALL MAKE USED CARS
AT HUSAR BROS Inc., 6845 Mich., Ave., VI-1-4400

Compliments of
THE AMERICAN FLAG & BANNER CO.,
3363 Michigan Ave., Detroit 16, Mich., TA-6-5333
U.S. Flags, Foreign Flags, Banners, Emblems.

CLIPPERT
SERVICE

6641 Michigan
J. Zaryckj & T. Hrycaj

INDEPENDENT WALL PAPER & PAINT STORE
Morris Levenson, Prop.
Painting & Decorating — Window Shades
TA. 5-6966 4745 Michigan Ave., Detroit 10, Mich.

DREAM FLOWERS
For all occasions
Phone TA. 5-3554 6454 Michigan Ave.,
TA. 5-1500 Detroit 10, Mich.

Фонд Юнацтва Спілки Української Молоді

Постановою про потребу придбання фінансових засобів для праці в юнацькому секторі, Пленум Центральних Органів СУМ-у, що відбувся в часі від 15-го лютого до 15-го квітня 1960 року, рішив дати в руки Крайовим і Центральній Управі потрібні фонди, щоб зреалізувати затверджені плани розгорнутої діяльності на тому відтинкові. Ті фонди рішено придбати шляхом грошових збірок по всіх теренах діяльності СУМ-у.

Поскільки справа національного виховання нашої молоді — це справа чести всього нашого суспільства, Центральна Управа СУМ-у, виконуючи повищу постанову Пленуму, розписала збірку на »Фонд Юнацтва СУМ-у«, розіслала підписні листки, видала відповідні доручення до всіх Крайових Управ СУМ-у та заклики в українській пресі до загалу нашого суспільства п. заг. »ДОПОМОЖІТЬ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ«.

Рівночасно Центральна Управа СУМ-у встановила три категорії грамот для тих жертводавців, котрі більшими сумами причиняться до творення »Фонду Юнацтва СУМ-у«. Відповідно до висоти складеної пожертви визначено наступні категорії звань:

- 1) МЕЦЕНАТИ СУМ-у — що складуть рівновартість 100 дол.
- 2) ДОБРОДІЇ СУМ-у — що складуть рівновартість 50 дол.
- 3) ФУНДАТОРИ Фонду Юнацтва СУМ-у — що складуть 20 дол.

У висліді цієї акції подаємо перший список пожертв:

1. На листи зібрано:

Б Е Л Ь Г І Я

Осередок	Зібрана сума
Звартберг	3 960,00 б.ф.
Ватерсхей	1 800,00 "
Льєж	1 754,00 "
Шарлеруа	1 665,00 "
Вам	1 230,00 "
Брюссель	1 000,00 "
Айзден	520,00 "
Тразені	580,00 "
Ля Лювієр	580,00 "
Мораж	300,00 "

Разом: 13 889,00 б.ф.

Н І М Е Ч Ч И Н А

Ганновер	226,90 н.м.
Нюрнберг	133,80 "

Інгольштадт	81,89 "
Кайзерслявтерн	78,00 "
М. Глядбах	56,00 "
Новий Ульм	51,00 "
Шльос Йонгавз	51,00 "
Улерборн	50,00 "
Оснабрюк	43,00 "
Ессен	40,00 "
Амберг	30,00 "
Гамбург	27,00 "
Дюссельдорф	25,00 "
Авґсбург	24,00 "
Ляндсгут	14,00 "
Бравншвайг	13,00 "
Дуїсбург-Майдеріх	5,00 "

Разом: 950,09 н.м.

2. Нагороджено грамотами:

а) Добродіїв СУМ-у:

- 1) Корнійчука Михайла — Звартберг, Бельгія.
- 2) Лапух Михайла — Звартберг, Бельгія.

б) Фундаторів Фонду Юнацтва СУМ-у:

- 1) Д-ра Поповича Володимира — Гент, Бельгія.
- 2) Бондаренка Івана — Амписен, Бельгія.
- 3) Бублевича Мирослава — Звартберг, Бельгія.
- 4) Мельника Михайла — Звартберг, Бельгія.
- 5) Ковальчука Михайла — Нюрнберг, Німеччина.
- 6) Інж. Ковальчука Юрія — Ганновер, Німеччина.
- 7) Д-ра Бичковича — Ганновер, Німеччина.
- 8) Терешкуна Зенона — Ганновер, Німеччина.

В наступних числах «Авангарду» будуть подані дальші висліди збірки в інших країнах. Ввесь дохід із збірки розподіляється по 50% між Крайовими і Центральною Управами. Грамоти видаються за підписом Крайової Управи на попереднє замовлення від Осередків.

Тоді, коли загальна збірка Фонду Юнацтва СУМ-у на листи вже закрита, вплати на цей Фонд залишаються на далі у формі більших пожертв. Всі ці жертводавці одержуть почесні грамоти з наділенням відповідного звання. Тому закликається Управи Клітин СУМ-у і всіх активних сумівців, щоб не припиняти акції на зміцнювання Фонду Юнацтва СУМ-у, а постійно приєднувати нових МЕЦЕНАТІВ, ДОБРОДІЇВ і ФУНДАТОРІВ Фонду Юнацтва СУМ-у.

Складаючи щиру подяку всім дотеперішнім жертводавцям, ві-
римо, що наш заклик і надалі знаходитиме зрозуміння, а тим
самим поставлена ціль і виховні завдання будуть досягнуті.

- ДОРОЖІМО НАШОЮ МОЛОДДЮ — МАЙБУТНІМ УКРАЇНИ!
- ДАЙМО НАШІЙ МОЛОДІ ВСЕ НАЙКОНЕЧНІШЕ ДЛЯ ЇЇ
ДУХОВОГО РОСТУ!
- СТВОРИМ МІЦНІ ОСНОВИ ПІД ОРГАНІЗОВАНЕ ЖИТТЯ
НАШОЇ МОЛОДІ!
- СТАВАЙМО МЕЦЕНАТАМИ, ДОБРОДІЯМИ І ФУНДАТОРАМИ!

За ЦУ СУМ-у:

Омелян Коваль

Голова.

Євген Гановський

Генеральний Секретар.

Поширюйте видання СУМ-у!

» А В А Н Г А Р Д «

»Антологію української поезії«

Альбом »СУМ на чужині«

» З Н А Н Н Я «

»Записки виховника«

»Ukrainian Youth News«

Канадсько-Український Бібліотечний Центр

Канадське Товариство Приятелів України
Торонто — Канада

З Друкарні Української Видавничої Спілки
в Лондоні

Printed by Ukrainian Publishers Ltd.,
237, Liverpool Rd., London, N.1.